

REDZĒJUMS

Par krāsām un simboliem

Daina Tafelberga

Todien, kad Kuldīgas pašvaldība savā feisbuka profilā ierasto tumšsarkano krāsu nomainīja ar zilo un dzelteni, šis fakts tika komentēts atšķirīgi. Arī es priecājos, ka mūsu novads atbalsta ukraiņus, kuru zeme ir kara postīta un cilvēku asinīm slacīta. Kuri, kā uzsvēris kāds komentētājs, cīnās ne tikai par savas valsts, bet arī par mūsu brīvību. Tajā pašā laikā piekritu tiem, kuri teic, ka pārspīlēt nevajadzētu. Īpaši, ja kādam tā ir izrādīšanās un tas nomāc vai aizēno mums pašiem, tautas identitātei, kultūrai, valsts neatkarībai svarīgo.

„Vai karoga neizlikšana bija vienkārši aizmāršība?”

Tā šī nelielā virtuālā diskusija uzjundīja pārdomas par latviešu krāsām un simboliem. Atcerējos šīgada 25. martu Kuldīgā, kad sarkanbalti sarkanais karogs ar sēru lenti bija izkārtis pārsvarā pie sabiedriskajām ēkām un daudzdzīvokļu namiem, kur par to rūpējas algots sētnieks vai cits darbinieks. Vai citviet karoga neizlikšana bija vienkārši aizmāršība? Kādā sētā Putnudārzā Latvijas karogs mastā plīvoja pat diezgan lepnī, nevis bija nolaiests pusmastā. Diena jau pati par sevi drūma, vēl divi gadi nodzīvoti kovida spīlēs, mēnesis – Ukrainas kara šausmu at-

skaņās. Kāpēc garastāvokli nomākt vēl vairāk un atcerēties, ka pirms ļoti daudziem gadiem vairāk nekā 42 tūkstoši nevainīgu iedzīvotāju no Latvijas tika izsūtīti uz mūža nometinājumu Sibīrijā? Varbūt tā todien kāds domāja...

Maijs kā parasti sākās ar vairākiem svētkiem, un arī sarkanbalti sarkanās krāsas atdzīvojās. Likās, ka 4. maijs ir valstij un tās iedzīvotājiem patiesi nozīmīga diena. Soda par karoga neizlikšanu es neatbalstu. Ar to tēvzemes un brīvības mīlestību nepanākt. Likums paredz deviņas dienas gadā, kad Latvijas karogs jāizliek obligāti, tostarp četras reizes sēru noformējumā. Drīkst arī citos savas tautas, ģimenes, pilsētas, novada svētkos vai atceres dienās. Ir noteikts sods par šī likuma neievērošanu, bet kopš 2015. gada Satversmes tiesa izlēmusi, ka uz fiziskām personām to nevar attiecināt. Tātad pašu ziņā vien ir, kā rīkojamies ar valsts simbolu – karogu. Parīt būs 8. maijs – Nacisma sagrauves un Otrā pasaules kara upuru piemiņas diena, vienlaikus Latvijā maija otrā svētdiena ir arī Mātes diena. Bet 9. maijs ir tāds kutelīgs datums. Īpaši šogad, kad padomju laiku Uzvaras svētkus, tagad Eiropas dienu, Saeima ar likumu noteikusi par Krievijas agresijas pret Ukrainu upuru piemiņas dienu un šajā datumā atkal jāizliek Latvijas karogi sēru noformējumā.

FOTOKOMENTĀRS

Vides sakoptības reidos Bella secinājusi – pudeļu depozīta sistēmu Kuldīgā vajag ieviest, apgūt un lietot vēl vairāk.

Lailas Liepiņas teksts un foto

TRĪS PAR VIENU

Kā Krievijas iebrukums Ukrainā ietekmē ārzemju tūristu plūsmu Kuldīgā?

KĀRTĒJAIS PĀRBAUDĪJUMS

1. Jana Bergmane, Kuldīgas novada tūrisma attīstības centra vadītāja:

– Karš nešaubīgi ietekmē un vēl ietekmēs ārvalstu ceļotāju plūsmu uz Latviju, Kurzemi un arī uz Kuldīgu. Tūrisma viens no galvenajiem faktoriem ir drošība. Jo tālāk no Baltijas, jo vairāk ceļotāji nejut robežas, kur kas atrodas. Vēl joprojām dažviet Nīderlandē, Itālijas un Austrijas pusē vai varbūt pat kādā vietā Vācijā cilvēki Latviju *savelk kopā* ar Padomju Savienību. Krievijas un Ukrainas tuvums viņus dara bažīgus par drošību šeit, līdz ar to tūrisma tas ietekmē.

Redzam, ka Lietuvas un Igaunijas tūristi tomēr dodas mūsu virzienā, it īpaši manāmi lietuvieši. Viņi te atbrauc pa ceļam uz Ventspili vai izvēlas

Kuldīgu kā galamērķi. Cerams, kovida laikā iedibinātais *Baltijas burbulis* strādās arī šovasar un tūristi no abām kaimiņvalstīm būs. Zināms, ka plūsmas no Stokholmas prāmja maršrutā Zviedrija–Rīga šogad nebūs. Visvairāk to izjutīs Jūrmala un Rīga. Krievijas tūristi visi nevadās pēc politiskiem apsvērumiem – liela daļa ir vairāk lojāli Eiropai. Atpūtai viņi būtu izvēlējušies Jūrmalu, Rīgu un tuvāko apkārtni, taču, visticamāk, tagad viņu nebūs to skaitā, kuri apciemots mūspusi.

Divus gadus tūrisms pielāgojās kovida izaiņinājumiem. Šis ir kārtējais pārbaudījums. Arī izmaksu celšanās ietekmē tūristu plūsmu. Tas var radīt sekas tam, vai cenu ziņā viņi izvēlēšies Latviju kā galamērķi.

JĀDOMĀ CITĀDĀK

2. Eva Šimo, Kuldīgas viesnīcas *Boutique Hotel Virkas muiža* vadītāja:

– Pagājušā mēneša statistika parāda, ka 90% Virkas muižas viesu bijuši no Latvijas. Ir bijuši arī no Norvēģijas, Dānijas, Lietuvas, Igaunijas un viens no Anglijas. Vienīgie, kuri rezervāciju pie mums atcēluši, ir no Vācijas. Esam novērojuši tendenci, ka tās valstis, kas Latvijai tuvāk, piemēram, Lietuva un Igaunija, tik ļoti nebaidās kā, teiksim, vācieši, angļi un īri. Viņi šobrīd uz Latviju neceļo un numurus arī nerezervē. Mums bijuši viesi no Polijas, arī mēneša beigās būs viena liela poļu grupa. Viņu situāciju pazīst labāk un atrodas kara zonai tuvāk, līdz ar to neuztver tik bailīgi kā Vācija un Anglija.

Pagājušajā gadā mums gāja labāk nekā visus citus gadus, kaut gan bija pandēmija. Muiža attīstās

ļoti strauji. Domāju, ka ies vēl labāk. Karš un kovids kaut kā ietekmē, bet jādāma nedaudz citādi. Gada sākumā man bija doma, ka šogad atbrauks ļoti daudz tūristu no dažādām valstīm, jo kovids būs beidzies un atsāksies ierastā dzīve. Martā mūs nedaudz piebremzēja tas, ka februārī sākās karš. Saprātām, ka vācu tūristi šogad nebrauks, kamēr karš nebūs beidzies. Tāpēc pamainījām stratēģisko plānu un vairāk strādājam ar iekšējo tirgu, lai atbrauktu vietējie cilvēki. Koncentrējamies uz kaimiņu un arī Skandināvijas valstīm – uz tiem tūristiem, kurus karš nebedē. Es neteiktu, ka mūs kaut kas bremsē un no attīstības attur, mēs tikai padomājam, kā darīt citādāk, lai piesaistītu citu auditoriju. Kopumā iet ļoti labi, un domāju, ka vasara un rudens būs veiksmīgi.

PIE NOTIEKOŠĀ PIERADUŠI

3. Atis Kokmanis, *Skrundas muižas* valdes priekšsēdis:

– Grūti pateikt, jo ārzemju tūristu plūsmas jau divus gadus nav pandēmijas dēļ. Ārvalstu viesu skaits ļoti samazinājies. Vai to ietekmē karš Ukrainā? Domāju, ka ne. Sezona mums sākas maijā – redzēsim, kā būs. Cilvēki brauc atpūsties nedēļas nogalēs, pārsvarā latviešu ģimenes: aiziet uz SPA sadaļu pasildīties, tad paēst vakariņas. Latvieši aplejo Kurzemi, un 90% ir vietējie. Atlikušie 10% šajās dienās pārsvarā ir no Igaunijas. Citu pašreiz nav. Pirms tam brauca no Nīderlandes, brauca vācieši. Tūristu grupas mums nav raksturīgas.

Kaut kāda rezervācija pa visu vasaru jau ir, bet tā nav tik ļoti ņemama vērā, lai teiktu, ka atgriežas tūrisms no ārvalstīm. To jau visās asociācijās un citur, kur esam, spriež, ka ārzemju ceļotāju šogad būs mazāk. Vietējie gribēs, brauks un darīs. Pieteikto rezervāciju mēdz arī atcelt, bet, kāds ir iemesls, mēs nezīnām, jo jautājumus neuzdodam. Lielākie atteikumi vienmēr bijuši kovida, ne kara dēļ. Varbūt pašā marta sākumā visi sabijās, kad karš tikko bija sācies. Tad cilvēki atcēla rezervāciju arī uz tuvākajām nedēļām. Bet aprīlī visi jau pieraduši pie tā, kas notiek, un dzīve turpinās.

Kristīne Āboliņa

MANUPRĀT

Vissvarīgākais – būt kopā

Pēdējos divus gadus ar māsām metāties uz vienu roku, lai mammu attālināti iepriecinātu maija sirsnīgākajos svētkos – Māmiņdienā. Pandēmijas ierobežojumu un piesardzības dēļ netikāmies, kaut arī visiem zināms, ka mammas visvairāk gandarī satikšanās prieks, kas rodams vien klātienē. It nekāda tiešsaiste to nespēj aizstāt! Par godu Māmiņdienai šogad visas trīs māsas esam atradušas laiku un iespēju salidot vienuviet Rīgā, lai mammu palutinātu un iepriecinātu. Protams, ir padomāts arī par dāvanām un dažādām nodarbēm, tomēr vissvarīgākais ir tas, ka atkal būs kopā. Reti tā izdodas, jo divas dzīvojam katrā savā Latvijas galā, turklāt vidējā mēra mīt ārpus mūsu valsts. Ceru, ka arī jūs jau zināt, kā iepriecināties savu mammu, vecmāmiņu, krustmāti. Paldies varat pateikt ikvienai no viņām, taču vislabākā dāvana būs lieliski pavadīts laiks kopā. Neaizmirstiet arī par laba vārda lielo spēku un pasakiet savai mīļajai mammai, cik daudz viņa jums nozīmē! Saulains un ziedošs sveiciens katrai mammai šajos skaistajos svētkos!

Kristīne Āboliņa

LASĪTĀJS NEMIERĀ

Jelena Bakuradze un Zemfira Jurevska uzskata, ka vieta starp kādreizējo veikalu Selver un dīķi nav sakopta kārtīgi.

Nav sakopts kārtīgi

Kuldīgā, Piltenes ielā 32, starp kādreizējo veikalu Selver un dīķi bruģētie celiņi pirms vairākām dienām attīrīti no nezālēm, taču dažas tuvējo daudzdzīvokļu māju iemītnieces spriež: darbs izdarīts pavirši.

25. aprīlī Kurzemnieks tikās ar Zemfīru Jurevsku un Jeļenu Bakuradzi. Kundzes uzskata, ka celiņu malā un vietām pašā bruģī saaugušās nezāles ir grieztas, bet ne rūpīgi. „Kāpēc viņi tā darīja? Tā nevar strādāt! Parasti malu nogriež un ārpusē mazliet atkaplē. To vajag darīt, lai tik ātri neaugs. Tas varbūt nav tik svarīgi, bet darbs nav izdarīts glīti. Tā jau smuka vietīna, tikai soliņu nav,” uzskata Jeļena. Zemfīra piebilst: „Ir strādājuši un par darbu paprasīs naudu. Piedodiet, es pat santīmu nemaksātu par tādu darbu!”

Celiņu malās nogrieztā zāle ar visu zemi samesta turpat zālienā. „Vieta tik skaista, celiņi sataisīti, cilvēki strādājuši, nauda ieguldīta, bet tagad nevienam vairs nepieder? Kā tagad varēs nopļaut zālienu?”

Celiņi no nezālēm attīrīti, taču tas nav izdarīts rūpīgi, turklāt no malām izgrieztā zāle atstāta turpat.

neizpratnē ir Zemfīra. Zem zālē samestajiem atgriezumiem paliks dzeltenī pleķi, turklāt skats nesot labs. Viņas norādīja uz dīķi, kurā samesti atkritumi, – arī tos vajadzētu izvākt. Vecā atkritumu tvertne bojājot skatu, trūkst soliņu. Tuvējo māju iemītniekiem, kuri te pastaigājas, nav, kur piesēst. Uz dīķi nāk ģimenes ar bērniem vērot pīles. Blakus apļa krustojumā tagad skaisti rotājumi, bet pie dīķa, viņuprāt, tāds nesmukums. „Šī taču mūsu pilsēta! Kamēr ēkā notika darbība, viss bija sakopts. Bet astoņus vai desmit gadus te nekas nenotiek,” secina Zemfīra.

Īpašums Piltenes ielā pieder

uzņēmumam *TKM Latvija*. Tā izpilddirektors Edvins Penarts izteica nožēlu: „Žēl, ka daļa vietējo nav apmierināti ar situāciju mums piederošajā zemes gabalā. Mēs šādu satraukumu uztveram ļoti nopietni. Esam sazinājušies ar zemes gabala uzturēšanas vietējo sadarbības partneri. Mums ir svarīgi, saglabājot dabīgus procesus, uzturēt teritoriju tīru. Jaunas investīcijas nav plānotas, taču turpināsim vietu sakopt, un tā joprojām būs sabiedrībai atvērta. Ceram, ka nākotnē jūs pieredze šajā teritorijā būs labāka.”

Kristīne Āboliņa
Lailas Liepiņas foto

VID INFORMĒ

Skolēniem un vecākiem – par darbu vasarā

Vecākiem ir tiesības saglabāt nodokļu atvieglojumu par tiem bērniem, kuriem ir līdz 19 gadiem, kuri strādā tikai vasaras brīvlaikā un mācās vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādē.

NODOKĻU ATVIEGLOJUMI

Ja bērns līdz 19 gadiem turpina mācības un strādā tikai vasarā (no 1. jūnija līdz 31. augustam), vecākiem algas nodokļa grāmatiņā nav jāsvīturo ieraksts par bērnu kā apgādājamo, un atrašanās apgādībā arī netiks pārtraukta automātiski. Tādējādi arī tad, ja bērns vasarā strādā, vecāki saglabā atvieglojumu par personu apgādībā – viņu algas daļa, ko ar nodokļiem neapliek, palielinās par 250 eiro mēnesī.

Savukārt tiem, kuru bērni līdz 19 gadiem mācās un strādā arī mācību gada laikā, bērna atrašanās apgādībā tiek pārtraukta automātiski, tiklīdz skolēns sācis darbu.

Ja skolēns strādāt pārtrauc, vecākiem pašiem viņš jāatjauno apgādībā.

NODOKĻU NOSACĪJUMI

Nodokļu samaksas nosacījumi atkarīgi no tā, kāds maksāšanas režīms ir skolēna darba devējam:

- vispārējais nodokļu režīms,
- darba devējs ir lauksaimnieks.

Ja skolēns strādā pie darba devēja (arī pie mikrouzņēmuma nodokļa maksātāja) vispārējā režīmā, tad darba devējs no algas maksā 20% iedzīvotāju ienākuma nodokli (vai 23%, ja algas nodokļa grāmatiņa nav iesniegta vai arī tā ir iesniegta, bet darbavieta tajā nav atzīmēta, vai skolēns algas grāmatiņā ir atzīmējis, lai aprēķina 23%) un 34,09% valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

Sociālās iemaksas nemaksā tad, ja skolēns ir jaunāks par 15 gadiem. Citos gadījumos 10,50% sociālās iemaksas darba devējs ietur no skolēna algas, savukārt 23,59% darba devējs maksā pats.

ALGAS NODOKĻA GRĀMATIŅA

Skolēni, kuri strādās vasarā, var izvēlēties – iesniegt algas nodokļa grāmatiņu vai ne. Ja tā netiek iesniegta, 23% iedzīvotāju ienākuma nodoklis tiek aprēķināts no pirmā centa. Taču nākamajā gadā, no 1. marta līdz 1. jūnijam iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, pārmaksāto nodokļa daļu var saņemt atpakaļ. Savukārt, ja algas grāmatiņa iesniegta un darbavieta tajā atzīmēta, tiek aprēķināts 20% iedzīvotāju ienākuma nodoklis un arī noteikts VID prognozētais neapliekamais minimums.

(Piemēram, ja saņemamā atļidzība ir 500 eiro un VID prognozētais mēneša neapliekamais minimums ir 150 eiro, skolēns pēc nodokļu samaksas saņem 388 eiro.)

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai zināt, kas ir Eiropas diena, un vai to svinat?

9. maijs – Eiropas diena.

1950. gada 9. maijā Francijas ārlietu ministra Robēra Šūmaņa deklarācijā izklāstīta ideja, kā izveidot Eiropas Ogļu un tērauda kopienas. Tā būtu jauna sadarbības forma, kas karu starp nācijām padarītu neiedomājamo un neiespējamu. Deklarācija iezīmēja ceļu uz Eiropas Savienību. Eiropas Kopiena šo dienu par svinamu pasludināja 1986. gadā, bet Latvija sāka svinēt 1997. gadā.

Daiga Junga, grāmatvede:

– Tas ir kas saistīts ar Eiropu. Precīzi nepateikšu, bet esmu dzirdējusi – tad cilvēkus iepazīstina ar dažādām iespējām Eiropas Savienībā. Pati uz Eiropas dienas pasākumiem neesmu bijusi, par tādiem neesmu nemaz dzirdējusi. Nezinu, kā kādi pazīstamie to darītu. Mēs jau esam Eiropā, un kāpēc katru gadu to svinēt? Tomēr šogad saistībā ar Eiropā notiekošo vajadzētu svinēt vairāk – droši vien ar informatīviem pasākumiem par iespējām, ko Eiropas Savienībā varam darīt: vai nu mācīties, vai strādāt. Var stāstīt kaut ko par medicīnu, par jauniešu iespējām dzīvot apmaiņas ģimenēs. Vajadzētu rīkot lekcijas.

Zane Reinfelde, Dānijā apgūst grafisko dizainu:

– Nezinu, kas tā par dienu. Es dzīvoju Dānijā, un tur arī neesmu dzirdējusi par kādiem pasākumiem. Man šī diena nav bijusi aktuāla. Eiropas Savienības sniegtās iespējas mani šobrīd neinteresē.

Rasa Mekša, pensionāre:

– Šādu dienu jau ir ļoti daudz: pensionāru, nedzirdīgo, neredzīgo, Eiropas un vēl visādas. Man tās liekas dumjas. Es tās nesvinu. Vai kaut kas tajās dienās notiek citādāk? Nekas manā un citu dzīvē nemainās. Katra ģimene jau ir ieplānojusi, ko darīs, nesaisīti ar šādām dienām. Tādas ir ja ne katru nedēļu, tad mēnesī vairākas. Un ko tās dod? Zinu, ka Eiropas diena ir 9. maijā, taču man tā neko neietekmē. Šogad, ja būs labs laiks, iešu uz dārzu strādāt.

Gunārs Muižnieks, kuldīdznieks:

– Dzirdēts ir, bet, kas tā tieši ir, nemāku pateikt. Vakar pa radio dzirdēju, ka 9. maiju nevar svinēt. Mums tā ir arī Padomju armijas uzvara Otrajā pasaules karā. Un šādā sakarā minēja, ka tajā datumā ir Eiropas diena, citādi es nemaz par tādu nezinātu. Pasākumus par Eiropas Savienību neesmu nekad apmeklējis. Kam tie ir aktuāli, lai svin! Kā? Droši vien varētu pie mājas izlikt karogus – gan Eiropas, gan Latvijas. Un kādu mītiņu noorganizēt.

Ivo Brūklis, mācās:

– Nav ne jausmas, kas tā ir, un es tādu nesvinu. Dzirdējis varbūt biju. Esmu dzirdējis arī par Eiropas dienas pasākumiem, taču nav bijusi interese tos apmeklēt. Gan jau šāda diena ir vajadzīga, taču man tā neko neietekmē. Bet lekcijas jauniešiem par to, ko viņi var darīt Eiropas Savienībā, ir vajadzīgas.

Vija Matisone, pensionāre:

– Kaut kur avīzē lasīju, taču jau piemirsu, kurā datumā būs. Man šī diena nav aktuāla, taču vajadzīga tāda ir, jo Eiropas Savienībā visi esam vienoti un to vajag svinēt. Šogad pret to vajadzētu izturēties ar lielāku pietāti – visa tā dēļ, kas Eiropā notiek (Krievijas iebrukums Ukrainā ietekmē visu Eiropu – red.). Man šogad iznāks svinēt, jo 7. maijā ar Kuldīgas senioru skolu brauksim uz Priekuli dejot. Tas nebūs par godu tieši Eiropas dienai, taču mums tā būs sadraudzība, ko var saistīt arī ar Eiropas dienu. Citus gadus senioru skolā bijuši pasākumi par Eiropas tēmu.

Amanda Gustovska, Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Palīdz Liepājai un parāda arī sevi

„Šis konkurss bija ļoti svarīgs pasākums. Žūrijas vizīte saplānota līdz pat minūtei,” tā par Eiropas kultūras galvaspilsētas (EKG) starptautisko vērtētāju ierašanos Liepājā stāsta Kuldīgas un Dienvidkurzemes novada projektu vadītāja Kristīne Zvirbule.

Kuldīga ir Liepājas partnere ceļā uz EKG statusu, tāpēc 3. maijā žūrija iepazīna piesātinātu programmu, tikās ar Kuldīgas novada domes priekšsēdi Ingu Bērziņu, Liepājas domes priekšsēdi Gunāru Anšīnu un Dienvidkurzemes novada vadītāju Aivaru Priedolu, kā arī Liepājas darba grupu.

„Programmu vajadzēja parādīt astoņās stundās, tāpēc nebija iespējams žūriju aizvest uz katru novadu, lai parādītu spilgtākās vietas. Mēs izvēlējāmies novadu pārstāvjus aizvest uz Liepāju,” skaidro K.Zvirbule. Piedalījās folkloras kopas un ansambļi no Dienvidkurzemes, arī *Suitu vīri*, *Suitu sievas* un *Suitu dūdenieki*, pārstāvot tradicionālo kultūru un iepazīstinot ar nemateriālo mantojumu:

„Tika spēlētas dūdas, dalībnieki padziedāja viens pret otru un arī visi kopā. Tad žūriju ierāva dančos un pacienāja ar tradicionālajiem ēdieniem.” *Suitu sievu* un *Suitu vīru* vadītāja Ilga Leimane priecājas atbalstīt Liepāju: „Varam papūtīt ārpus savas suitu zemītes. Būt jūras krastā kopā ar lejaskurzemiekiem – tas vien ir gandarījums. Šis ir ļoti svarīgs pasākums, un mēs palīdzam cīnīties par to, lai Liepāja kļūtu par Eiropas kultūras galvaspilsētu.”

Žūrijas pusdienās Kuldīgas šefpavārs Žanis Raivo Behmanis lika galdā kulināro mantojumu. K.Zvirbule stāsta: „Kulināriju uzskatām par daļu no kultūras. Tas ir arī apliecinājums mūsu spējai uzstāties augstā līmenī. Visi par pusdienām bija sajūsmā. Un pelnīti, jo tas bija izcili.”

Liepājas programā liela nozīme ir iedzīvotāju līdzdalībai, un viens no mērķiem ir to palielināt. Kuldīdznieki Maija un Ģirts Jankovski pārstāvēja mūsu Demokrātijas kvartālu un Kurzemes NVO centru. Kopā ar žūriju viņi Liepājas kopienas dārzā tematiskā dobē stādīja Briseles kāpostus un arī saulespuķes, solidarizējoties ar Ukrainu. M.Jankovska stāsta: „Tas tāds joks par to, ar ko cilvēkiem asociējas Eiropa. Cerams, Eiropas kultūras galvaspilsēta panāks to, ka vairāk novērtēsim citus Eiropas Savienības aspektus un labumus, ko tā sniedz.”

K.Zvirbule priecājas, ka vietējie mākslinieki aktīvi iesaistās, jo EKG būs lieliska platforma citam kultūras un sabiedriskās dzīves mērogam: „Kaut gan pagājušajā gadā Kuldīga ar savu pieteikumu tālāk netika, šogad esam brīnišķīgā sadarbībā ar Liepāju, varam izcelt sev īpašo un cīņu par Eiropas kultūras galvaspilsētas statusu turpināt.”

9. maijā Liepāja, Valmiera un Daugavpils savu piedāvājumu žūrijai Rīgā prezentēs vēlreiz. To, kura Latvijas pilsēta konkursā *Eiropas kultūras galvaspilsēta 2027* uzvarēs, uzzināsim jau 10. maijā.

Kristīne Āboliņa

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Braucēji turpina dzert

Stāsta Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes priekšnieka palīdzē Signe Šteinberga.

No 28. aprīļa līdz 5. maijam Kuldīgas iecirknī sākti 14 administratīvā pārkāpuma procesi. Reģistrēti 11 ceļu satiksmes negadījumi, divi ar cietušajiem.

30. aprīlī pa ceļu Ventspils–Kuldīga vīrietis ar automašīnu *Volvo* braucis 2,33 promiļu reibumā. 3. maijā Vārmē notikusi avārija, kurā iesaistītas divas automašīnas, sievietē guvusi traumas. Tajā pašā dienā policija pieķērusi velosipēdistu 3,21 promiļu reibumā. 4. maijā kāds vīrietis ar elektroskuteri pa Siena ielu braucis 1,77 promiļu reibumā.

Pierakstījis Alberts Dinters

Jauno zemessargu rekordskaitis

Atskatot 200 jauno zemessargu balsīm, vienlaikus dodot svinīgu zvērestu, bija jūtams tāds spēks, kas ikvienu pārliecinātu, ka Latvija ir drošībā.

200 zemessargu 4. maijā uzņemti 4. Kurzemes brigādes rindās. Saldū nododot zvērestu, viņi piedārdināja Kalnsētas parka estrādī.

45. kaujas nodrošinājuma bataljonu kopš 24. februāra papildinājuši 62 zemessargi. Pulkvedis Andris Rieksts svinīgajā uzrunā uzsvēra – kopš dienestu Zemessardzē sācis viņš, tik kuplu jaunpieņacēju pulku neesot redzējis. Kuldīdzniece Aiva Berga savu izvēli skaidro tā: „Man ir sava motivācija, jo rados bijuši cilvēki, kuri Zemessardzē darbojās. Viens no tiem ir Jānis Blūms no Skrundas – leģionārs, zemessargs.” Pašai griboties visu izmēģināt, jo tas ir izaicinājums. Pamatmācība viņu nebaidot, jo arī ikdienā jāsasatopas ar dažādām grūtībām.

Viņai pievienojas Mairis Ozolpupa un Mareks Stumbris. „Es jau sen domāju iestāties, un 24. februāris (Krievijas iebrukums Ukrainā – red.) bija pēdējais grūdiens,” saka M.Stumbris. „Ja būs X stunda, labāk būt sagatavotam. Zemessardzes Studentu bataljonā man ir ļoti daudz paziņu.” M.Ozolpupa: „Arī mans lēmums saistīts ar notikumiem pasaulē, redzot, kas notiek Ukrainā, kur tas notiek tikai 1000 kilometru no manām mājām.”

Gandarījumu par papildinājumu pauda arī aizsardzības ministrs Artis Pabriks, Aizsardzības ministrijas parlamentārā sekretāre

Kuldīdznieki Mareks Stumbris, Aiva Berga un Mairis Ozolpupa isi pirms izbraukšanas uz Saldū, kur viņi nodos jaunā zemessarga zvērestu.

Baiba Bļodniece un Zemessardzes komandieris, brigādes ģenerālis Egils Leščinskis. Kopš gada sākuma Kurzemes brigādes rindās iestājušies 279 zemessargi.

Alberts Dinters
Zemessardzes arhīva un autora foto

Rendā apbalvo darītājus

„Atbalstīsim savu valsti, priecāsimies par mūsu cilvēkiem, palīdzēsim cits citam saprast, ka, tikai kopā darbojoties un otru nenosodot, saglabāsim svarīgāko, kas mūsu zemei Latvijai pieder! Paldies visiem, kuri strādā pagasta labā, dzīvo šeit un domā gaišas domas,” tā 4. maija pasākumā Rendā klātesošos uzrunāja kultūras organizatore Sandra Gailuma.

Latvijas Neatkarības atjaunošanas dienā kultūras namā pašvaldība sveica 1991. gada barikāžu dalībniekus Daigu Kalnu, Sarmīti Segliņu, Mārtiņu Freimani, Aivaru Cimermani, Helmutu Jāni Jackeviču, Tālvaldi Matuti, Ingaru Goldmani, Alģimantu Balansu, Normundu Liņķi, Ēriku Nikolovski un Jāni Rudovski.

Vietējie bija izvirzījuši arī tos cilvēkus, kuri Rendas labā daudz darījuši, un tika pasniegti pagasta pārvaldes apbalvojumi. Tos saņēma pārvaldes saimniecības daļas vadītājs Juris Gailums, pārvaldes strādnieks Gundars Heidens, luterāņu draudzes vecākā Skaidrīte Rika un deju kolektīva vadītāja Gunta Freiberga, kura šo kopu vada jau septīto sezonu. *Kurzemniekam* viņa pastāstīja: „Šādu pateicību nebiju gatavojusies saņemt, bet jutos novērtēta. Prieks, ka varam pagastā dejot, priecājos, ka mūs aicina.”

Visu iedzīvotāju vārdā S.Gailuma izteica pateicību pārvaldes vadītājai Kristīnei Kuzminai par viņas ieguldījumu Rendas dzīvē. Balvu saņemot, K.Kuzmina teica: „Tas ir pārsteigums. Gods kalpot Latvijai! Es ļoti mīlu savu zemi. Rendā esmu ienācēja, bet nu jau šeit dzīvoju 23 gadus. Patiešām no visas sirds no rīta līdz vakaram strādāju kopā ar savu komandu. Mēs par Rendu ceļamies un krītam.”

Klātesošos priecēja koncerts, kurā uzstājās deju kolektīvs, muzicēja māsas Ilva un Sintija Ešenvaldes, arī Gatis Mūrnieks un Uldis Jaunzems.

Rendas pagasta vadītāja Kristīne Kuzmina (vidū) kopā ar 1991. gada barikāžu dalībniekiem un pagasta pārvaldes apbalvojumu saņēmējiem.

Rendas deju kolektīva vadītāja Gunta Freiberga ar balvu par ieguldījumu.

Kristīne Āboliņa, Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

26. aprīlī pašvaldības rīkotā iedzīvotāju sapulce notika Laidu pagastā.

Plēšas par muižas nākotni

Uz tikšanos ieradās arī mākslinieki no Rīgas, kuri pēc skolas slēgšanas Laidu muižā iecerējuši atvērta tipa kultūras centru. Taču par to izcēlās visasākā diskusija.

DAUDZVEIDĪGS PIEDĀVĀJUMS

Prezentēt ieceri ieradās mākslinieku apvienības pārstāves Inga Bermaka un Sanda Pole-Ma. Viņas iedzīvotājiem stāstīja, ka muižā varētu būt grāmatu iespēšanas darbnīca, ko vadītu ilustratore Kristīne Martinova, Laikmetīgā kino centra rezidence videomākslinieces Elīnas Matvejevas vadībā, studija *Dirty Deal Audio*, ko vada Kristaps Puķītis, keramikas darbnīca, kuru vadītu mākslinieces S.Pole-Ma un Kristīne Potapova, vides dizaina studija *Kudatuta*. I.Bermakas vadībā, laikmetīgās mākslas centrs *Totaldobže*, kuru kūrētu Kaspars Lielgalvis, un dizaina veļodarbnīca *Brum Brum* Raimonda Tāles vadībā. Kaņepes kultūras centra vadītājs Dāvis Kaņepe uz Laidiem varētu ik pa laikam atvest kādu mūziķi, lai pricētu gan vietējos, gan viesus. Ēkas saglabāšanā iesaistīts arhitekts Reinis Bērziņš, kurš restaurē Rīgas pili. Vēl muižā ierīkotu rezidenci māksliniekiem, kuri vēlētos mierā un klusumā strādāt pie saviem darbiem, tāpat rīkotu

Keramiķe Sanda Pole-Ma un dizaina studijas *Kudatuta* vadītāja Inga Bermaka prezentē Rīgas mākslinieku apvienības ieceri Laidu muižā izveidot kultūras centru ar plašu piedāvājumu. Bet gaisā jūtama iedzīvotāju negatīvā attieksme, lai gan šī ideja ļautu pagasta centram atdzīvoties.

kultūras pasākumus un izstādes, darbotos kafejnīca.

BAŽĪJAS PAR TROKSNĪ

Padzirdot par Kaņepes kultūras centru, iedzīvotāji sāka celt pretenzijas, piesaucot tā nedienas ar pašvaldības policiju Rīgā, proti, kāds tur regulāri sūdzējās par trokšņošanu pēc desmitiem vakarā. Sūdzības pienāca arī no blakus esošās Igaunijas vēstniecības, kura Latvijas Ārlietu ministrijai pat iesniedza notu.

2012. gadā centra darbība uz laiku tika apturēta, un D.Kaņepe tovar paziņoja, ka anonīms cilvēks piedāvājis maksāt zvanītājam 1000 eiro mēnesī, tad zvanīšana policijai tikšot pārtraukta.

Laidu iedzīvotājs Andris Fersters piesauca tieši šīs nebūšanas un vēlējās uzzināt, vai trokšņots netiks arī pagastā un kā mākslinieki nomaksās visus izdevumus par muižu. I.Bermaka skaidroja, ka apvienība nekoncentrēsies uz saviesīgajiem pasākumiem.

Ja tādi būs, tie būs daudzpusīgi: klasiskā mūzika, etnomūzika utt. Bet muiža netiks ņemta nomā kā peļņas avots, jo katrs apvienības dalībnieks ir gana pelnošs, lai varētu visu samaksāt. Rudenī un ziemā tiks rakstīti projekti, lai iegūtu finansējumu.

Savukārt laideniece Zane Ferstere sacīja, ka daudziem māksliniekiem Rīgā ir iesākti darbi, – kā viņi visu apvienos. Viņu intereseja arī tas, vai koncerti netiks rīkoti pēc 23.00, jo atšķirībā no pilsētas laukos tad iestājas miers. I.Bermaka skaidroja, ka aptuveni astoņi cilvēki no komandas ir gatavi pārcelties uz Laidiem un kūrēt šo projektu. Apvienības pārstāves vēlreiz skaidroja, ka nefokusēsies uz lieliem, skaļiem pasākumiem un nekas nenotiks bez saskaņošanas ar pašvaldību. S.Pole-Ma piebilda, ka mākslinieki arī paši meklē vietu, kur darboties mierā un klusumā, un mudināja: ikviens būs laipni aicināts piedalīties radošajās darbnīcās. Ja parkā vajadzēs izveidot kādas instalācijas, priekšroka tiks dota sadarbībai ar vietējiem meistariem. Arī Laidu kultūras darbiniece Anda Siba bažījās, ka ielaižot muižā šo apvienību, viņai zudīs iespēja saviesīgos pasākumus rīkot tā, lai tie nepārklātos. I.Bermaka aicināja sadarbībai un izklaides programmu veidot kopā. Savukārt uz A.Stibas jautājumu,

kurš atbildēs par kādu salauztu krēslu, sacīja: arī māksliniekiem ir rokas, un viņi prot krēslu salabot.

JĀMĀCĀS SADARBOTIES

Jūtot, ka runātāji iekarst un diskusija virzās negatīvā gultnē, domes pārstāvji Artis Roberts un Agnese Buka steidza iedzīvotājus mierināt, ka velns nav tik melns, kā liekas. Ir domāts muižu māksliniekiem atvēlēt uz diviem gadiem un dot iespēju sevi parādīt. Kā piemērs tika piesaukta Īvandes muiža, kas pirms diviem gadiem iznomāta Cēsu uzņēmējam Renāram Sproģim, un tur apsaimniekotāji uztur kompleksu kārtībā un ik pa brīdīm nāk klajā ar jaunām idejām, kā muižai piesaistīt jaunus apmeklētājus. A.Roberts mierināja, ka Laidu muiža tiks saglabāta, nekas netiks pārbūvēts vai nojaukts, jo ēka paliks pašvaldība īpašumā. A.Buka: „Mums visiem jāiesaistās un kopā jādara tā, lai labi būtu visiem. Bet, ja no vienas puses jau sākotnēji ir attieksme, ka otra puse ir baiss, trīsgalvains pūķis, tad nekas labs neiznāks.”

Līgums vēl nav noslēgts, bet apvienība ir gatava mēģināt sākt Laidu muižā darboties par spīti I.Bermakas sapulcē secinātajam: „Man laikam jājūtas vainīgai par to, ka mēs gribam uz šejieni nākt.”

Kuldīgas novada domes pārstāvjiem Artim Robertam un Agnesei Bukai visaktīvāk nācās diskusijā iesaistīties tad, kad runa bija par Laidu muižas nākotni, jo vajadzēja atspēkot iedzīvotāju bažas, vai ēkas, kas tiks nodotas mākslinieku apvienībai, nepārvērtīsies par skaļas uzdzīves vietu.

Absolventus aicina atvadīties

Vairāki Laidu pamatskolas absolventi izteikuši vēlmi no savas skolas atvadīties tikmēr, kamēr tā vēl nav slēgta. Šāda iespēja tiks dota 27. maijā.

Par to sapulcē informēja direktore Elita Tisjaka. Tā būs atvērta durvju diena, kad ciemos varēs nākt ikviens. Ir ielānota telpu apskate, būs redzams arī pēdējais vecais skolas sols, kas vēl saglabāts.

Runās ar katru atsevišķi

Vēl viens sarunu temats bija tehnisko darbinieku liktenis pēc skolas likvidēšanas, jo cilvēkiem esot neziņa, ko darīt tālāk.

Domes izpilddirektore vietniece Agnese Buka skaidroja, ka kādai daļai būs iespēja turpināt strādāt pagasta pārvaldē, jo darba rokas noteikti būs vajadzīgas. Bet, cik tādu būs un kuri pie šī darba tiks, A.Buka vēl pateikt nevarēja, vien piebilda, ka tiks runāts ar katru.

Pelē pagrabi

Iedzīvotāji sapulcē pievērsa uzmanību tam, ka Laidu muižai ir problēmas ar pagrabstāviem, jo tajos regulāri veidojas pelējums.

Domes izpilddirektore vietniece Agnese Buka skaidroja, ka tāda pati problēma bijusi arī Snēpelē. Ar to tikts galā tad, kad saimnieks sācis pagrabu regulāri vēdināt un telpās ievilkta apkures caurules, lai būtu siltums. Pelējums pazūdot četru piecu mēnešu laikā. A.Buka uzsvēra, ka vispirms no Laidu muižas pagrabiem jāizvāc viss nevajadzīgais, kas tur krājies gadiem, tad jāsāk vēdināt un jādoma, kā telpas sildīt.

Skolas direktore Elita Tisjaka savukārt skaidroja, ka pagrabi jau iztūrti, ziemā jau ir mēģināts telpas sildīt, visu dienu kurinot tā saukto taupības krāsniņu. Pelējums tad pazūdis, bet tā esot pagaidu izeja. Mitrums iekšā nākot caur sienu no ārējā apauguma, jo gadu gaitā zemes kārtā uzaugusi, ēka atrodas tādā kā iepakā, un tas savukārt noved pie mitruma uzkrāšanās. Līdz ar to jāmeklē tāda pieeja, lai slapjums vairs neveidotos.

Dažādi, bet draudzīgi un atraktīvi

Viņa Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas 12.b klasē ir 18 skolēnu. Audzinātāja Zanda Miķelsone teic: „Te mācās ļoti atšķirīgi jaunieši – gan dziļdomīgie un nopietnie, gan atvērtie un mūžīgie dzinēji. Taču visi ir draudzīgi un veido kodolu, ko sauc par 12.b.”

Daļai skolēnu Z.Miķelsone ir audzinātāja jau kopš 7. klases, otra daļa pienākusi klāt vidusskolā. Viņa atzīst, ka kādu vēl nemaz nav atklājusi: „Daži vienmēr bijuši noslēpumaini, taču klase ir ļoti laba.” Vaicāta par kopīgu piedzīvojumu, viņa stāsta: „Pandēmijas dēļ vairāk nekā gadu nebijām tikušies, un par to ir ļoti žēl. Sanācām kopā 10. klasē, un pavasarī sākās pandēmija, bet 11. klasē mūs *noņēma no trases* jau oktobrī un līdz maijam mācījāmies katrs savās mājās pie sava datora. Kad sanācām 12. klasē, likās, ka 11. klasi esam kaut kur pazaudējuši. Aleksejs jokojot teica: „Tiekamies izlaidumā, skolotāj!” Viņiem likās, ka netiksīsimies visus trīs vidusskolas gadus.”

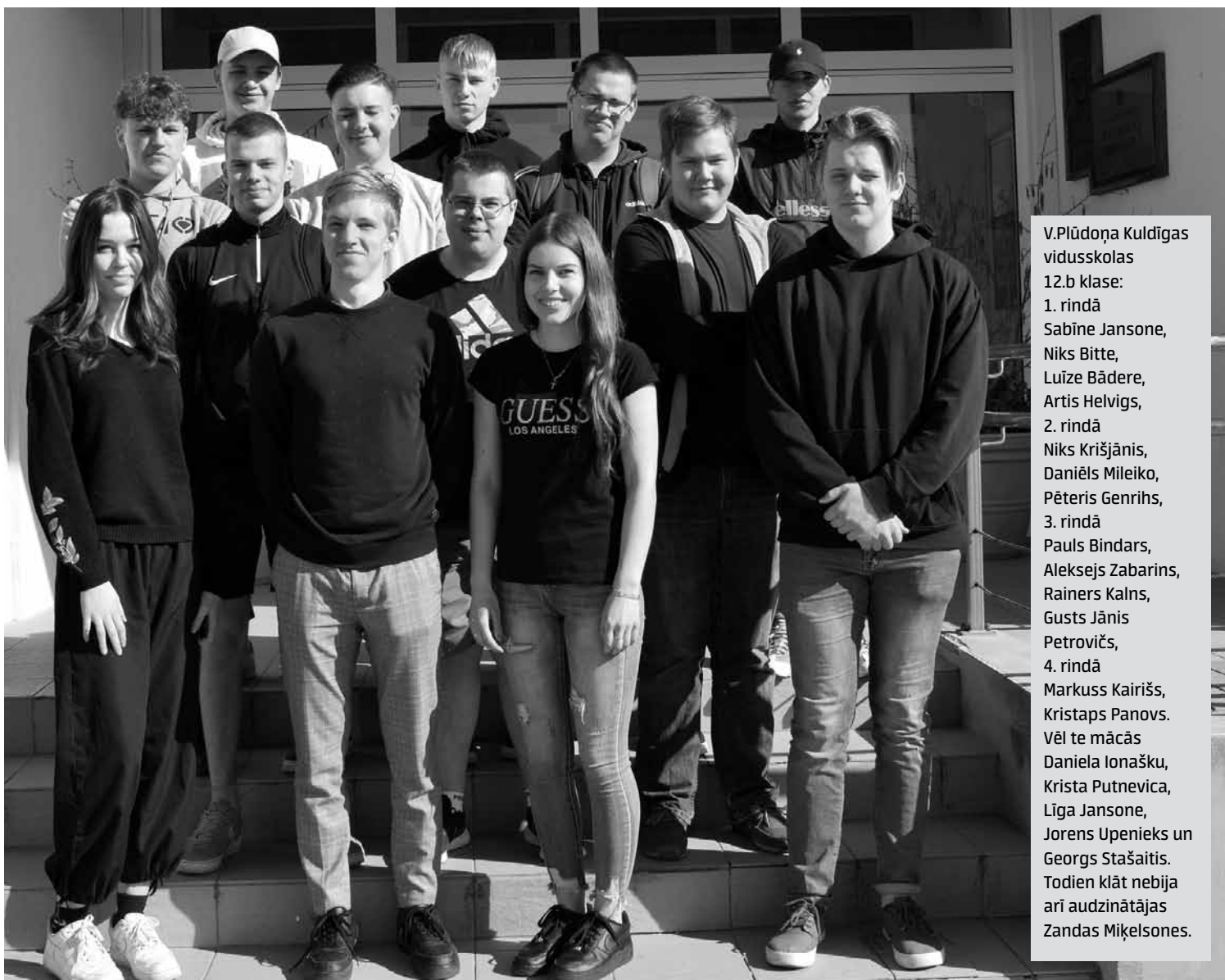
NOVĒRTĒTA SKOLAS IKDIENA

Par spilgtākajām atmiņām skolotāja teic: „Tās bijušas pamatskolas ekskursijas, jo 10. klasē mums diemžēl neko saorganizēt neizdevās. Nesen bija skaists piedzīvojums – martā noorganizējām žetonvakaru kopā ar 12.a klasi. Arī vecāki tika aicināti, un bija jūtams, ka visi noilgojušies pēc svinīga pasākuma, pēc gatavošanās, kas visus tā aizrāva: ielūgumi, priekšnesums un citi darbi.” Attālinātās mācības bijis grūts laiks: „Jaunieši jāmodina, jāzvana, jāmotivē... Bija sarunas ar katru, taču šo laiku izturējām, tikām tam pāri, un tagad ir palikušas vien atmiņas. Šai paudzei šis laiks vienmēr paliks atmiņā gan kā pārdzīvojums, gan piedzīvojums. Novērtējām visparastāko skolas ikdienu – cik tā tomēr svarīga! Cilvēks cilvēkam tomēr ir būtisks. Gribu savējiem novēlēt saglabāt bērnišķību. Kaut vai drusciņ taču vajag! Tas svarīgi ne tikai jauniešiem, bet arī pieaugušajiem. Un vajag darīt to, ko mīl, vai mīlēt to, ko dara.”

KLASESBIEDRI – SAPROTOŠI

Gusts Jānis Petrovičs uzskata, ka klase ir draudzīga, vienmēr varot ko sarunāt. Pirms tam mācījies Alsungas pamatskolā, te ir no 10. klases un iejuties ļoti labi. Gustam patīk bioloģija un sports. Skolotāji, kuri paliks atmiņā, esot audzinātāja Z.Miķelsone, Rīta Bidzāne (bioloģija), Inese Reboka (matemātika) un Valdis Augsne (fizika). Brīvajā laikā Gusts spēlē florbolu un makšķerē. Pēc vidusskolas viņš studēs mežzinātnes Latvijas Lauksaimniecības universitātē (LLU).

Niks Bitte atcerēsies fizikas stundas: „Fizikas skolotājs Valdis Augsne ir ļoti foršs cilvēks un stundas vada interesanti – saistībā ar jaunu mācību vielu māc

V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas 12.b klase:
1. rindā Sabīne Jansone, Niks Bitte, Luīze Bādere, Artis Helvigs,
2. rindā Niks Krišjānis, Daniēls Mileiko, Pēteris Genrihs,
3. rindā Pauls Bindars, Aleksejs Zabarins, Rainers Kalns, Gusts Jānis Petrovičs,
4. rindā Markuss Kairišs, Kristaps Panovs.
Vēl te mācās Daniela Ionašku, Krista Putneviča, Līga Jansone, Jorens Upenieks un Georgs Stašaitis. Todien klāt nebija arī audzinātājas Zandas Miķelsones.

atrast piemērus no dzīves, viņa pieredzes.” Niks Rīgas Tehniskajā universitātē studēs arhitektos. Viņš beidzis mākslas skolu, un viņu interesē sports. Klasi Niks raksturo kā atsaucīgu, draudzīgu. Vienu laiku mācījies 12.a klasē un atklāj, ka 12.b tomēr esot foršāka.

Sabīnei Jansonei klasesbiedri liekas sabiedriski, pozitīvi un saliedēti. Viņa šeit ir no 10. klases, pirms tam mācījies Kuldīgas Centra vidusskolā: „Mani te uzņēma ļoti labi, un šeit man patīk labāk, jo klases kolektīvs ir foršāks.” Mīļākie skolotāji ir V.Augsne un I.Reboka: „Man patīk matemātika, un skolotāja Reboka arī ļoti labi prot iemācīt.” Sabīne nav izlēmusi, ko studēt, taču viens variants ir grāmatvedība.

Pēterim Genriham klase šķiet draudzīga, saprotoša, jautra. Par piedzīvojumiem viņš stāsta: „Atmiņā noteikti paliks šodiena. Ķīmijā bija eksperiments – jāuztaisa fluorescējoša viela, un iznāca diezgan nomocīties, lai notīrītu to, ko esam uztaisījuši.” Kā mīļākie skolotāji atmiņā paliks audzinātāja Z.Miķelsone, pedagogi V.Augsne un I.Reboka: „Man patīk arī pati fizika un matemātika. Bet fizikas skolotājs ir īpaši interesants.” Pēteris domā

Ventspilī studēt datorzinātnes.

Artis Helvigs no Kuldīgas 2. vidusskolas te atnācis vidusskolas sākumā. Kolektīvs esot jautrs un draudzīgs. Mīļākie skolotāji – tie paši, kas Pēterim: „Viņi vislabāk prot iemācīt.” Brīvajā laikā Artis atpūšas un dara dažādus mājas darbus. Kas Arti interesēs tālāk, to viņš vēl nav noskaidrojis. Diemžēl spilgtu piedzīvojumu, ko atcerēties, neesot.

JAUKI SKOLOTĀJI, AIZRAUJOŠI PIEDZĪVOJUMI

Aleksejs Zabarins teic: „Ideāla klase! Mēs protam ļoti labi sadarboties, esam saliedēti. Šī klase sadalījusies pa interešu grupām, jo tagad ir vairāk cilvēku nekā agrāk.” Alekseju interesē matemātika un fizika. „Visiem skolotājiem te ir ļoti laba, pretimnākoša attieksme.” Par klases audzinātāju puišis teic: „Viņa ir atsaucīga, gudra un vienmēr palīdzēs, ja būs kas neskaidrs.” Aleksejs atcerēsies žetonvakaru: „Izveidojām video par mūsu klasi un skolu. Pauls un Kristaps izdomāja mūziku: paši sacerēja vārdus un melodiju.” Brīvajā laikā Aleksejs pavada laiku ar draugiem. Pēc vidusskolas dosies uz LLU studēt mežzinātnes.

Daniēls Mileiko: „Šajā klasē mācos četrus gadus un varu teikt – draudzīga un interesanta, vienmēr ir, par ko parunāt. Visvairāk atmiņā paliks fizikas skolotājs Valdis Augsne – viņš spēj mācību vielu pasniegt ļoti interesanti.” Viņu interesē matemātika, fizika un ķīmija, un tās arī padodas. Daniēls studēs datorzinātnes vai elektroinženieriju Latvijas Universitātē vai Ventspils augstskolā.

Markuss Kairišs teic, ka klase ir draudzīga, atraktīva un saprotoša. Viņš šeit ir kopš 9. klases. Ko atcerēsies no vidusskolas laika? „Es un daži no klases spēlējām florbolu Latvijas skolu čempionātā. Spēlējām arī futbolu un ieguvām 3. vietu – tas bija nozīmīgs panākums.” Markuss dosies uz militāro dienestu Ādažos: „Visu dzīvi esmu bijis saistīts ar militāro sfēru. Esmu gājis jaunsargos, tagad esmu iestājies Zemessardzē un izlēmis doties profesionālajā dienestā.”

ATTĀLINĀTĀS MĀCĪBAS – ĪPAŠS LAIKS

Kristaps Panovs atzīst, ka gandrīz viss noticis attālināti – to arī atcerēsoties: „Šis laiks bija diezgan smags – grūti izprast

jauno vielu, nav neviena, kas palīdzētu, izskaidrotu, viss jādara patstāvīgi.” Pirms pandēmijas viņš atcerēsies braucienu uz Rīgu un peintbolu, kur diemžēl piedalīties neizdevās, jo viņam bijis ģipsis. Kristaps dosies uz Latvijas Kultūras koledžu mācīties par pasākumu tehnisko operatoru: „Jau trīs gadus esmu šādu lēmumu pieņēmis, jo brīvajā laikā darbojos jauniešu mājas studijā – organizēju, vadu un apskaņoju pasākumus.”

Luīze Bādere: „10. klasi sākot, vēl nebijām pazīstami, visa 11. klase pagāja attālināti un sazināties neiznāca, taču pēdējā gadā esam satuvinājušies.” Attālinātās mācības bijis pārbaudījums, taču tiem, kuri pratuši organizēt savu laiku, klājies vieglāk: „Ja visi darbi izpildīti laikā, nebija tik grūti. Man tā patika labāk – nebija jāpavada laiks uz skolu un no tās, starpbrīži nebija jāpavada gaidot. Kad atnācu, klasē iejutos ļoti strauji – jau pirmajā dienā ieguvu draugus.” Bet īpaši piedzīvojumi atmiņā nepalikšot. No skolotājiem viņa atcerēsoties fizikas un matemātikas skolotāju un audzinātāju: „Viņi šķiet ļoti atsaucīgi un patiesi.” Luīze LLU studēs ekonomiku.

Inta Jansone, Kristīne Āboliņa, Amanda Gustovska, Daina Tāfelberga, Alberts Dinters

„Paldies saku māmiņai”

Nemitīgs pārsteigums

Dace Priede ar bērniem Žaneti, Svenu, Alitu un Anci romāna *Saule špagas asmenī* tapšanas laikā 90. gados. Izdevniecības *Zvaigzne ABC* aprakstā teikts: autore sūtīta ir būt stiprajam plecām un mammai daudziem, ne tikai pašas bērniem vien. Vienlaikus būt sievišķīgai, dzirkstošai un krāsainai, tomēr dziļai un harmoniskai.

Kuldīdzniece Dace Priede daudziem pazīstama kā rakstniece, citi viņu vairāk zina kā amatierateātra režisori vai rokdarbnieci, vēl kādi atceras kā evaņģelisti. Bet vispirmām kārtām viņa ir mamma. „Nemitīgi aizņemta darbos, tomēr viņai vienmēr pieticis laika mums,” saka meita ŽANETE IVANOVSKA.

„To mamma pati uzsvērusi, ka viņai nav nekā svarīgāka par bērniem. Tādā lielā ģimeniskā un savstarpējā cilvēkmīlestībā tikām audzināti un attiecīgi savu māmiņu uzskatām par mīļāko un svarīgāko pasaulē. Vienmēr turamies kopā, un mamma ir kā tāds kodols.”

Dace izaudzinājusi piecus bērnus: dēlu Svenu, pašas meitas Žaneti un Anci, kā arī ar tikpat lielu mīlestību un gādību – audzumeitas Alitu un Daigu. Mamma dzīvesziņu, ārkārtīgās darbības un enerģiju vārdos nevarot aprakstīt. Tikai Daces nopelns esot tas, ka bērni izauguši par labiem cilvēkiem un jūtas laimīgi, kaut daudzbērnu mammai par ģimeni

bija jārūpējās vienai. „Būtībā mamma nekad neko neuzspieda, tikai ieteica un deva padomus, kā labāk darīt to vai citu. Lēmums vienmēr jāpieņem pašiem,” atceras Žanete.

Tagad D.Priede ir vecmāmiņa trim mazmeitām un mazdēlam. Šajā lomā joprojām sabiedriskajās norisēs aizņemtā sieviete izpaužas ar vēl lielāku mīlestību un aizrautību. Gan bērni, gan mazbērni ir vienisprātis: „Izcilākā ome pasaulē!”

Jautāta par spilgtākajiem pārsteigumiem, meita atsmej: „Mūsu mamma pati ir viens liels, nemītīgs un staigājošs pārsteigums. Pozitīvā nozīmē tie no viņas biruši kā no pārpilnības raga. No viņas var sagaidīt visu ko, piemēram, savos 67 gados viņa izdomājusi nolikt eksāmenu, lai iegūtu autovadītāja tiesības. Gribot būt patstāvīga un neatkarīga, lai mums viņa nav jāvadā. Bet mēs to darām ar prieku! Viņa jau vienmēr bijusi tāda spītīga, kas visu var pati.”

Modra Rubena foto no sērijas *Kuldīgas pilsoņi*

Apēstie gulbišu kakli

Kuldīgas biznesa inkubatora vadītāja LĪGA RAITUMA savai mammai Ritai Kūlei ir pateicīga par uzticēšanos.

„Kaut gan viņa ir skolotāja ar 48 vai 49 gadu darba stāžu, mamma nekad nav norādījusi, kā darīt vai kā nedarīt. Viņa vienmēr man uzticējusi un ļāvusi pašai pieņemt lēmumus un darīt, kā arī kļūdīties un par to atbildēt,” atklāj Līga.

Mamma Rita meitai parasti teikusi, lai izdomā, vai tā vajag, vai tā būs labi un pareizi. Uzticējusi, ka Līga pati nonāks pie pareizas atbildes – vai nu uzreiz, vai ar kļūdām. Kad meita devusies studēt ārzemēs, mamma nevienā mirklī nav centusies viņu atturēt. Līgai šķiet, ka tas mammai bijis liels pārbaudījums, jo tajā laikā, kad meita studējusi, nav bijis ne mobilo telefonu, ne e-pasta. „No mamma esmu sajutusi atbalstu visās jomās. Zināju, ka viņa ir blakus un atbalstīs priekš, bēdās un visās situācijās. Bet par

lēmumiem, ko pieņemu, atbildu pati. Tā bijis jau no mazotnes,” stāsta Līga.

R.Kūle bijusi latviešu valodas un literatūras skolotāja. Kad ģimene 70. gadu beigās pārcēlusies no Kuldīgas uz Vārmī, Rita ilgus gadus strādājusi tur pamatskolā. Līgai spilgti palicis atmiņā atgādiņš no agras bērnības. Tas noticis Vārmes skolā, kad saimnieces gatavojušas kāzu mielastu. Līga ar bērniem tur spēlējusies. „Ārā bija izlikta izceptas jautājuma zīmes. Mums šķita, ka tas ir kaut kas neizdevies, un apēdām to, kas izskatījās pēc brāķa. Pēc tam bija liels trācis, jo izrādījās, ka tika ceptas vēja kūkas, no kurām pēc tam veidoja gulbišus. Tie, ko pa visiem notiesājām, bija gulbišu kakli. Bet es nesaņēmu ne rājienu, ne pērienu – tikai vienu teikumu: „Nākamreiz paprasi!” Tas man mamma ļoti raksturo,” atceras Līga, kurai nav ne jausmas, kā bērnu vecāki ar saimniecēm šo situāciju nokārtojušas.

„Te pagāja manas laimīgās bērnības vasaras,” stāsta Līga Raituma. 70. gadu vidū kempingā pie Nabes ezera blakus viņai mamma Rita Kūle. Tur kādreiz bijuši divi kempingi, vienā strādājusi Līgas vecmāmiņa.

Līgas Raitumas arhīva foto

Kārtīgs dēls izaudzināts

Rīdzinieks, mūsu novadnieks TOMS ŠMĒDINŠ profesionālā volejbolista karjerai pielicis punktu. Tagad viņš Latvijas Volejbola federācijā ir sacensību direktors, ārzemēs rīko pludmales volejbola nometnes, bet kopā ar sievu Guntu – Kandavā nometnes arī bērniem. Abi ar meitām Emīliju un Laumu bieži viesojas Kuldīgā pie Toma vecākiem – Daigas un Andra Šmēdiņiem.

„Mammai gribu sacīt paldies par to, ka viņa izaudzinājusi kārtīgu dēlu. Man patīk, ka visas lietas ir sakārtotas, apkārt jābūt kārtībai un tīrībai. Mazliet esmu arī pedantisks, piemēram, ēst gatavojot, visam jābūt sīki sagrieztam. Neesmu no tiem, kuri kavējas. Esmu iemācīts visu darīt ar gudrību. Agrāk bija jānes mal-

Šmēdiņu ģimene Ziemassvētkos: Toms ar jaunāko meitu Laumu, Jāņa meita Paula, tētis Andris ar Toma vecāko meitu Emīliju, Toma sieva Gunta, priekšplānā Jāņa dēls Raivo, Jānis un mamma Daiga.

ka: grozu vilku ar ragavām vai vedu ar riteni. Protams, bērnībā darītas arī blēņas, pēc tam mammai bija jārisina problēmas. Sētā mētājām bumbiņu, un kādā brīdī tā pārkrita pāri mājai, kaimiņiem izsītot stiklu. Ar brāli (pludmales

volejbolistu Jāni Šmēdiņu – aut.) esam arī kašķējušies, bet kurš gan to nav darījis? Vienmēr visu esam darījuši kopā, viens otru aizstāvējuši.”

Toma Šmēdiņa arhīva foto

Vērtības iedot spaspēja

Jāņa mamma Vaida Sprugevica.

Kuldīdznieks JĀNIS SPRUGEVIČS ir Valsts vides dienesta Kurzemes reģionālās pārvaldes galvenais inspektors. Viņa mamma šaisaulē vairs nav, bet ir kas tāds, par ko viņš grib paldies sacīt arī šodien.

„Ir pagājuši 27 gadi, kopš mana mamma Vaida Sprugevica pāragri aizgāja mūžībā, un atmiņas jau mazliet pabalējušas. Mamma vienmēr satraucās par to, kā būs nākotnē, reizēm it kā par muļķīgām lietām. Ja varētu viņai ko pateikt šobrīd, tad teiktu: „Pirms tu aizgāji, tu satraucies velti. Lai arī nebijām kopā pietiekami ilgi, tu spaspēji man iedot īstās vērtības un pamatu tālākajai dzīvei. Paldies tev!”

Jāņa Sprugevica arhīva foto

Par pieredzi, atbalstu un patstāvību

Kuldīdzniece UNDĪNE CELITĀNE kā multimediju māksliniece doktorantūrā studē radošās industrijas. Ar mamma, folkloras kopas *Kūrava* vadītāju Inu Celitāni viņai ir ļoti cieša saikne: „Dzīvoju netālu no Kuldīgas, bieži iznāc ciemoties, viena otrai arī izpalīdzam.”

Undīne atklāj, ka mamma galvenās īpašības ir labestība, sirsnība un māka sevī saglabāt iekšējo bērnu.

„Gribu pateikt paldies, ka viņa man iemācījusi cilvēcību un empātiju, ka ir ievēdusi kultūras un folkloras pasaulē, sniedzot par to paliekošu pieredzi. Tā man palīdzējusi attīstīt emocionālo pusī, un

tagad atskatoties varu teikt, ka tai manā dzīvē ir liela vērtība. Es ticu, ka šos vārdus varu teikt ne tikai es, bet arī visi citi, kas manā bērnībā bija kopā ar viņu – visos trakajos folkloras izbraukumos un meklējumos. Paldies mammai, ka no mazotnes dziedāja dažādas tautas dziesmas, kuras esmu apgūvusi bez mācīšanās, un tās man tagad tik ļoti patīk!

Vērtīgi bija tas, ka mamma jau no mazotnes ļāva darboties savā valā. Viņa nebija stingra – mūs ar māsu neierobežoja. Tas ļāva domāt un izprast pasauli. Vēl varu pateikt paldies par to, ka jau agri atklāju kādu vaļasprieku – ēst gatavošanu. Mamma to darīja

reti, tādēļ mums ar māsu nācās mācīties pašām. Tieši šī iemesla dēļ man izveidojusies mīlestība pret šo procesu. Kad biju maza, mamma bieži izdomāja dažādus projektus un citus darbus, kuru beigās bija tik daudz, ka viena nespēja tikt galā un uzticēja tos arī mums, bērniem. Tas ļāva agri iemācīties uzņemties atbildību, piemēram, bija jānovada kāda nodarbība lielākai cilvēku grupai. Kad man bija 13 gadu, apguvu, kā Kuldīgas kartītes taisīt ar stencila (trafareta – aut.) palīdzību. Mamma šīs manas prasmes pamanīja un lika lietot savos *Kūravas* projektos.”

Undīnes Celitānes arhīva foto

Undīnes mamma Ina Celitāne, folkloras kopas *Kūrava* vadītāja.

„Beidzot visi tiekamies MAĶEDONIJĀ”

UNESCO kultūrtelpu tīkls
(Network of UNESCO Cultural Spaces)
Programmas Erasmus+ projekts, kura mērķis ir, dažādām valstīm daloties pieredzē, iegūt jaunu pieeju un metodes darbam ar UNESCO aizsargātā nemateriālā kultūras mantojuma vērtību praktizētājiem.

Mazliet neticīgi šīgada sākumā etniskās kultūras centrs *Suiti* sāka plānot pirmo klātienes pasākumu projektā *UNESCO kultūrtelpu tīkls* – personāla mācības Ziemeļmaķedonijā no 20. līdz 25. martam. Līdz šim tie tika pārcelti uz nenoteiktu nākotni un organizētas tikai virtuālas aktivitātes. Taču februārī maķedonieši paziņoja, ka ir gatavi viesus uzņemt. Pandēmijas ierobežojumu dēļ gan vienojāmies par samazinātu dalībnieku skaitu – pa trim no katras organizācijas. No suitiem bijām Jūrkalnes ansambļa *Maġie suiti* dalībnieces, amatnieces Taiga Reķe un Ilona Niedoliņa un šo rindu autore.

Februāra beigās bažas un smagas diskusijas izraisīja tēpat blakus Krievijas sāktais karš ar Ukrainu, tomēr sanāksmē pragmatiski vienojāmies, ka pasākuma atcelšana Ukrainai nu nekādi nepalīdzētu. Bet šī tēma sarunās paliek nepārtraukti, īpaši starp latviešiem un gruzīņiem. Pārējās valstīs, šķiet, to uzver ar līdzjūtību, bet ne tik personiski, un tas ir saprotami – vai mūs kādreiz tuvu skārīs kādas valsts konflikts kaut kur tālāk pasaulē?

Iespējams, nedrošā politiskā situācija, kā arī, protams, vairāku gadu pandēmijas virtuālā darbība ir iemesls, kāpēc pasākums izvērsās izcili krāšņs, skanīgs un sirsnīgs. Kā atzina partneri no dažādām valstīm, cilvēki ir izslāpuši pēc saskarsmes bez ekrāna starpniecības. Pandēmija tomēr mūs ietekmē – vairāki slimības dēļ netiek, tai skaitā Portugāles partneri sanāksmē pievienojas tikai virtuāli.

Pirmajās vakariņās, gaidot pārējos dalībniekus, mūsu nepārspējamais tamada Givi no Gruzijas uzsauca pirmos tostus – par mieru pasaulē, tikšanās un tradicionālo kultūras mantojumu.

Projekta partneri ir astoņas organizācijas no septiņām valstīm:

- Latvija (biedrība *Etniskās kultūras centrs „Suiti”* – vadošā partnere),
- Igaunija (biedrības *Kihnu kultūrtelpa* un *Setu tūrisms*),
- Ziemeļmaķedonijas Republika (Maķedonijas Tradicionālās mūzikas starptautiskās padomes nacionālā komisija),
- Gruzija (Gruzīnu mākslas un kultūras centrs),
- Itālija (Sardinijas sala, Kaljari universitāte),
- Horvātijā (Gačko kultūras iestāde *Otočac*),
- Portugāle (Ildanjas a Novas pašvaldība).

SAREŽĢĪTA VĒSTURE

Maķedonija ir bijušās Dienvidslāvijas daļa. Kaut gan valsts oficiālais nosaukums ir Ziemeļmaķedonijas Republika, tomēr projektā apzināti lietojam saīsināto nosaukumu, cienot Maķedonijas Tradicionālās mūzikas starptautiskās padomes nacionālās komisijas viedokli (valstī populārs ir sauklis: „Tikai Maķedonija – bez Ziemeļ!”). Maķedonija ir Eiropas Savienības (ES) kandidātvalsts jau astoņus gadus. 2014. gadā Eiropas Parlaments atzina, ka visus Kopenhāgenas kritērijus tā ir izpildījusi, tomēr Grieķijas valdība sarunu sākšanu bloķēja valsts nosaukuma dēļ, uzskatot, ka tai uz to nav tiesību.

neko daudz nav palīdzējis un starp iedzīvotājiem radījies lielu neapmierinātību.

Maķedonija nav ekonomiski pārāk attīstīta – partneri stāsta, ka minimālā alga esot zem 300 eiro, arī bezdarbs gana liels. Cilvēki no laukiem pārceļas uz lielpilsētām vai ārzemē. Maķedonijas partnerorganizācijas vadītāja Velika Stojkova-Serafimovska, pēc izglītības un aicinājuma etnomuzikoloģe, ir arī parlamenta deputāte un mēģina situāciju valstī uzlabot kultūrā, taču nav pārāk optimistiska, par to stāstot. Nākamreiz vairs nekandidēšot, lai varētu pievērsties sirdsdarbam – tradicionālajai mūzikai.

Valsts ir ļoti skaista: gan daba kā jau kalnu valstī, gan pilsētās un gleznainie ciematīni, kuros ēkas lielākoties ir vecas un diezgan sliktā stāvoklī, taču visur ar sarkanām

māla dakstiņu jumtiem un gaišām sienām, līdz ar to izskatās tiešām gaumīgi. Pieveram acis uz mums neierasto skatu ar atrkrtīgiem vietas fakti, ka tajā dzimusi Māte Terēze, 2009. gadā atklāta jaunuzcelta māja viņas piemiņai, kurā esot iedzīvotāju ir arī oficiālā valoda un liela ir albaņu kultūras ietekme dažādās jomās.

SKOPJE – KULTŪRU SAJAUKUMS

Mūs ar gruzīņiem organizatori uzreiz no viesnīcas ved vēlas vakariņās, ar kurām sākas turpmākās nedēļas gastronomiskās izvirtības. Kā pēc mājās atgriešanās angļiski rakstīšu e-pastā projekta partneriem: „I miss you already, my heart is broken as is my digestion.” („Man jūsu jau pietrūkst – mana sirds ir salauzta tāpat kā mana gremošanas sistēma.”) Tiekam cieniāti arī ar vietējiem viņiem un, protams, rakiju – tradicionālu stipro dzērienu, ko gatavo no dažādiem augļiem.

Otrajā dienā pēc brokastīm visi, nedaudz samieģojusies, cauri nopulētājam Skopjes centram dodamies uz mūzikas un baleta vidusskolu *Iljia Nikolovski-Laj*. Skopjes centrs pārsteidz ar spožām jaunceltņēm,

Suitu pārstāves Māra Rozentāle, Taiga Reķe un Ilona Niedoliņa 40 Svēto mocekļu festivālā no Isara kalna virsotnes met aizā 39 akmentiņus.

Paziņa no iepriekšējā projekta Damjans pavada mūs pastaigā pa Seno tirgu Maķedonijas galvaspilsētā Skopjē. Tas īpaši slavens ar juvelierizstrādājumiem.

Skats uz Skopjes centrālo laukumu ar Maķedonijas Aleksandra grandiozo pieminekli, blakus plīvo valsts karogs.

tūrību un daudziem pieminekļiem. Visgrandiozākais ir Maķedonijas Aleksandrs centrālajā laukumā vecpilsētā pie Senā tirgus. Skopje lepojas ar faktu, ka tajā dzimusi Māte Terēze, 2009. gadā atklāta jaunuzcelta māja viņas piemiņai, kurā esot iedzīvotāju ir arī oficiālā valoda un liela ir albaņu kultūras ietekme dažādās jomās.

Maķedonija ir krustpunkts ar austrumiem, un senatnē Skopje bijusi karavānu ceļa pieturvietā, tā jau slāvu tauta ir pareizticīgie, tomēr ap 30% iedzīvotāju ir arī musulmaņi, daži procenti – citu reliģiju pārstāvji. 1963. gada zemestrīce iznīcinājusi ap 80% pilsētas, tāpēc visas ēkas būvētas no jauna.

Naudas vienības ir denāri, un par to kursu krietni izprieccājamies, jo viens denārs ir 0,016 eiro, respektīvi, lai par pusdienām samaksātu desmit eiro, no bankomāta jāizņem 600 denāru. Pozitīvi, ka audzina raksturu: neko dārgaku par tukstoši negribas pirkt.

VAKARIŅAS AR DZIESMĀM UN TOSTIEM

Autentiskā Senā tirgus restorānā notiek vakariņas. Maķedoniešu virtuvei raksturīgi daudz salātu, dārzeņi un bagātīgas uzkodas ar sieru un garšīgām mērcēm, no kurām mums visciecienātākā ir *ajvar* (izrunā *aivar*) – sarkanās paprikas, baklažānu un citu dārzeņu mērce ar dažādām piedevām. Vēl ļoti garšīga ir svaiga baltmaize un pīrāgi ar dažādiem pildījumiem. Vakariņas sākas vēlu – as-

tonos, tāpēc deserts tiek nests pēc mūsu standartiem jau naktī. Tajā bieži ir austrumu saldumi – baklavas un līdzīgi mīklas izstrādājumi.

Mūs pievienojas iepriekšējā projektā iepazītais Jovica Blazevskis – maķedoniešu deju speciālists, vairāku ansambļu vadītājs, kurš garā vītenē pa restorānu mūs ved arvien sarežģītākos deju soļos. Pamazām dalībnieki iesilst arī dziesmām, jo no visām valstīm sapulcējušies tradicionālo dziesmu pratēji. Gruzīni, šie paši jaunieši arī ļoti skaisti dzied tradicionālās daudz balsīgās dziesmas un spēlē dažādus mūzikas instrumentus. Populārākie ir *kaval* – gara stabule, *gajda* – dūdas (ļoti līdzīgas latviešu versijai), *zurla* – koniska stabule, *tambura* – stīgu instruments un *tapan* – lielās bungas. Šķiet, ka tieši pēdējais instruments ir vissvarīgākais, jo bez tā neiztiek neviena pasākumā.

Priecājamies par nemateriālo kultūras mantojumu tostus daudzveidībā – pavīsam septiņās valodās. Igaunij gan šajā jomā ir nepārspējami: viņu *Tervisels!*, kas nozīmē vienrāsi *Uz veselību!*, izraisīja sajūsmu visiem, kas to dzird pirmo reizi. Tas tiek locīts un pielāgots visās valodās – bez mums jau zināmā jociņa par *Pervi* itāļi *Tervi* vietā sauc *Every* (*ikviens* – angļu v.), savukārt gruzīni – *Bevri*, kas gruzīniski nozīmē *daudz*. Iespējams, katru nāciju ļoti raksturojoši... Maķedonieši, paceļot glāzes, saka *Na zdravje!*, kaut gan apgalvo, ka krieviski nesaprotot. Gruzīnu tamada Givi tostus vienmēr iesāk ar frāzi: „Dear friends!” („Dārgie draugi!” – angļu v.) Tā mums

klūst slavēna – jokojam, ka, to izdzirdot jebkurā sarunā, izteļē jau dzirdam glāžu saskandināšanu un vīna garšu mutē.

40 SVĒTO MOCEKĻU FESTIVĀLA

Nākamajā dienā dodamies prom no galvaspilsētas, lai tradicionālo kultūru iepazītu autentiskā vidē laukos. Pirmā pietura – pilsētiņa Štipa, kur piedalāmies 40 Svēto mocekļu festivālā, kas iekļauts UNESCO nemateriālā kultūras mantojuma reprezentatīvajā sarakstā. Tas vienmēr notiek 22. martā, kas tiek uzskatīta arī par pirmo pavasara dienu. Dalībnieki sapulcējas pilsētas ielās un laukumos un kāpj Isara kalnā, pa ceļam svētos mocekļus pieminot 4. gs. baznīcīnā. Interesanta ir tradīcija pa ceļam, kāpjot kalnā, salastīt 40 akmentiņus kam visi veļk līdzī ē-ō. Sardnieši un maķedonieši pārņem stafeti, arī mēs, suitenes, saņemamies vienam burdonam, kam visi veļk līdzī ē-ō. Sardnieši un maķedonieši pārņem stafeti, arī mēs, suitenes, saņemamies vienam burdonam, kam visi veļk līdzī ē-ō. Sardnieši un maķedonieši pārņem stafeti, arī mēs, suitenes, saņemamies vienam burdonam, kam visi veļk līdzī ē-ō.

ROMU PŪTĒJU UN BUNGU ANSAMBLIS

Naktīmājas divām turpmākajām naktīm ir, šķiet, visgriezīgākā Berovo pilsētiņas (ap 7000 iedzīvotāju) viesnīcā *Hotel Manastir*, kas tiešām atrodas blakus sieviešu klosterim. Tajā mūs sagaida jaunieši tautastērpos un cieni ar maizi, kas jāmiecē sāļi un garšvielās. Vakariņojam viesnīcā, un galdi atkal lūst no ēdienu un dzērienu pārpilnības. Piecu vīru orķestris spēlē maķedoniešu mūziku, bet tad vakara gaitā Velika brīdina, ka būs pārsteigums. Tas izrādās skaļš un atraktīvs romu

pūtēju un bungu ansamblis, kas spēlē gan tradicionālo mūziku, gan pasauleslavenus gabalus. Mūzika tāda, ka kājas pašas cilājas, lielākā daļā vairs nevar nosēdēt pie galda, izdejojamiem bariņā. Šādi romu ansambļi esot katrā ciematnīā. Šķiet, ka tie pret šo minoritāti attieksme pavisam citādāka.

KOPAČKATA – UNESCO MANTOJUMS

Trešajā dienā pilsētā Delčevo paredzēta tikšanās ar folkloras kopu *Kopačka*. Pie restorāna ar lielu zāli, kas šodien sagatavota mūsu uzņemšanai, tiekam sagaidīti ar bungu rīboņu. Bungas ir īpaši skaļas – laikam gan lielā izmērā, gan spēles tehnikas dēļ. Kā secina Taiga un Ilona: no tās rīboņas aizmukuši visi tarakāni, un *dzīvokli galvā* ir brīvi. Folkloras kopas lielākais lepnums ir dejas kopačkata no Pijanes apgabala Dramče. Deja iekļauta UNESCO nemateriālā kultūras mantojuma reprezentatīvajā sarakstā, un tā ir īpaši tieši šai apkaimei. Iniciatīva iekļaušanai UNESCO sarakstā nākusī no pašiem tradīcijas kopējiem, tāpēc šai apkaimei. Iniciatīva iekļaušanai UNESCO sarakstā nākusī no pašiem tradīcijas kopējiem, tāpēc šai apkaimei. Iniciatīva iekļaušanai UNESCO sarakstā nākusī no pašiem tradīcijas kopējiem, tāpēc šai apkaimei. Iniciatīva iekļaušanai UNESCO sarakstā nākusī no pašiem tradīcijas kopējiem, tāpēc šai apkaimei.

dabā, kā tradicionāli pieņemts, tad sāusā laikā ap dejojājiem esot liels putekļu mākonis. Dalībnieki dejo divos atvērto apļos, un deju soļi, mūsūprāt, sarežģīti, bet vietējie ar vecuma amplitūdu no 14 līdz 80 gadiem lec viegli un šķietami bez piepūles.

Piemiešanas vērtā ir dzimumu līdzsības attīstība šajā deļā – vēsturiski tā bijusi vīriešu deļa, taču 20. gs. otrajā pusē arī sievietes sākušas to deļot, un uz UNESCO sarakstu pieteikums jau aizgājis bez vārda *vīru* sākotnējā nosaukumā *Kopačka – vīru deļa*. Taču tradīcija tiek ievērota – vīri un sievas deļo katrs savā pusapļā. Interesanti, ka šai deļai bungu pavadījumu tradicionāli vienmēr izpildījuši tieši romu muzikanti, bet tikai pēdējos gados sadarbība pajukusi. Viņi gan uzsver, kas tas bijis galvenokārt finansiālu iemeslu dēļ, jo pandēmijas laikā uzstāšanās tikpat kā nav bijis (šeit tradīcija tāda, ka skatītāji muzikantiem aiz cepures vai bungām aizsprauz papīra naudas zīmes). Tāpat bungas sākušas mācīties folkloras kopas dalībnieki, kuri lepojās, ka arī tie sākušas iemācīties meitenes, ne tikai puīši. Pēc stāstījuma un prezentācijas arī mūs aicina kopīgā apļā deļā. (Turpmāk vēl.)

Septiņu valstu projekta dalībnieki kopā ar Maķedonijas folkloras kopu *Kopačka*.

Māra Rozentāle, projekta vadītāja
Foto autori: Djejo Pani, Helena Kilvika, Givi Abesadze, Velika Stojkova-Serafimovska, Māra Rozentāle

Mūzikas un baleta vidusskolā tiekamies ar tradicionālās mūzikas klases audzēkņiem un pedagogiem, mums par godu – mācību paraugstunda.

Vakara pārsteigums – atraktīvs romu pūtēju un bungu ansamblis, kas spēlē gan tradicionālo mūziku, gan pasauleslavenus gabalus. Mūzika tāda, ka kājas cilājas pašas.

Setu dalībnieks Ārne Leima no Igaunijas Maķedonijā pozē pie kurpju veikala *Peko* – tāpat sauc leģendāro setu karali, kurš atdusoties Pečoru klosterī.

Senatnīgajai koka ēkai – ilga vēsture

„Viņi te stāsta, ka šī ir vecākā koka māja, bet tā nav,” tā par namu Kuldīgā, Baznīcas ielā 7, blakus Rātslaukumam stāsta kuldīdzniece Zelma Vazdiķe, kura tajā dzīvo jau 61 gadu.

Zelma apprecējusies 1961. gadā, pēc tam ar vīru meklējuši dzīvesvietu. Pirmajā stāvā bijis liels dzīvoklis, un īpašnieki izīrējuši jaunajam pārim mazu istabiņu. Tur pavadījuši divus gadus, tad dabūjuši divstāvu dzīvokli otrajā stāvā, kur Zelma dzīvo vēl šobaltdien.

Kad ievākusies, ēka izskatījies citādāk. Tolaik te bijuši 11 dzīvokļi, bet pēc mājas kapitālremonta 80. gadu sākumā ir pieci. Zelmai pirms tam bijusi tikai virtuve un divas istabas, bet tad mājoklis apvienots ar blakus esošo. Ēkai kādreiz bijušas arī piebūves, kurās atradies gaitenis un tualetes, bet pirmajā stāvā – sakņu veikals. No ielas puses uz pagalmu – vārti. Eja, kur mūsdienās iebrauc automašīnas, bijusi daudz šaurāka: „Tur tāds trijstūris nāca klāt, ko remonta laikā noārdīja nost. Tad māja kļuva mazāka.”

SAGLABĀJUŠĪES PAMATI UN KAPITĀLSIENAS

Z. Vazdiķe stāsta, ka šī tiek uzskatīta par pirmo māju, kas tolaik tapusi dzīvošanai. Mūsdienās pie tās redzami trīs gadskaitļi. Pirmais ir 1670. gads, kad tā uzbūvēta kā dzīvojamā māja. Vēlāk gan nodegusi. Otrais gadskaitlis norāda, ka 1742. gadā nams atjaunots, bet 1982. gadā bijis remonts. Zelma atklāj, ka pamati un oriģinālās kapitālsienas esot saglabājušās no paša celšanas brīža: „1982. gada remontā salika jaunas sienas uz vecajiem pamatiem. Koka sienas ir pilnīgi citas. Saglabātas tikai sienas gar Alekšupīti un Baznīcas ielas pusē. Tās apšuva ar dēļiem.”

BLĒDĪBA PALĪDZ

Pateicoties Zelmas lielajai vēlmei un viltībai, tolaik izdevies ēku remontēt par valsts naudu. Viņa strādājusi par normētāju Zinātniskās restaurācijas pārvaldes 5. iecirknī. Palūgusi projektētājiem, lai ātrāk uztaiša viņas mājai projektu, ko pēc tam atvedusi no Rīgas. Kad iecirknis likvidēts, aizgājusi uz Kuldīgas remonta un celtniecības pārvaldi kā meistare, un viņas pārziņā bijis transports un mehāniskās darbnīcas. 1981. gadā izdevusies neliela Zelmas blēdība, kas viņas ēkai palīdzējusi: „Bija paredzēts Baznīcas ielā remontēt 17. namu. Sarunāju ar dzīvokļu pārvaldes priekšsēdi, lai dokumentos izlabo uz septīto numuru. Es jau no projektētājiem papīrus biju atvedusi. Tā paspējām tikt uz kapitālremontu. Citādi te būtu stāvējis viens grausts.”

Zelma Vazdiķe rāda senās kapitālsienas, kas no ārpuses apšūtas ar dēļiem. Tāpat kā pamati tās esot saglabājušās no mājas celšanas laika 1670. gadā.

Koka nams Baznīcas ielā 7 ar senatnīgo izskatu piesaista gan tūristu, gan vietējo skatus.

Filmas Krasts uzņemšanas laikā 1983. gadā.

Kuldīgas vecais rātsnams filmā iejūtas Berlīnes ādā.

Namu rotā zīme ar svarīgākajiem gadskaitļiem, kas stāsta par celtnes vēsturi. To 1981. gadā veidojis skārdnieks Uldis Būdnieks.

Uz ēkas – vējrādis ar vienradzi. Tā ir Ulda Būdnieka darināta kopija oriģinālam, kas remonta laikā 1981. gadā noņemts un nodots Kuldīgas muzejam.

„Tie tanki stāvēja pie mūsu mājas. Kad sāka filmēt, tad pabrauca tālāk augšā,” atceras Zelma Vazdiķe. Skats no filmas Krasts uzņemšanas. Fonā ēka Baznīcas ielā 9 blakus Zelmas mājai. Tanki braukuši pa uzkalniņu. Vecpilsētas skats atgādinājis Berlīni, un filmas scenārijā krievi to ieņēmuši.

IEBRAUCAMĀ MĀJA

Zelma stāsta, ka Rātslaukumā senāk bijis tirgus, bet Baznīcas ielā 7 – iebraucamā māja, kur cilvēki nakšņojuši. Blakus ēka pagalmā celta 1850. gadā. Senāk tā bijusi noliktava un veļas mazgātava: „Elektrības nebija, visu veļu žāva un rullēja augšā. Vai tas lielais rullis vēl tur stāv, to es nezinu. Pagrabā vienā skurstenī žāvēja gaļu, otrā cepa maizi. Kad atnācu šeit, aiz ēkas upītes galā vēl bija vieta, kur ar zirgiem varēja iebraukt. Ar laiku to aiztaisīja ciet ar malkas šķūnīšiem, un tagad viss noārdīts.”

Ēkas vējrādis ir kopija. Oriģināls glabājas Kuldīgas novada muzejā, un to remonta laikā noņēma. 1981. gadā precīzu kopiju uztaisījis skārdnieks Uldis Būdnieks. Viņš izgatavojis arī laternas un zīmi, kurā redzami visi trīs nozīmīgie gadskaitļi. Kamēr Zelma te dzīvo, manteliskurstenis neesot izmantots.

Iespējams, senāk, kad tā bijusi iebraucamā māja, tas lietots maizes cepšanai un sildīšanai, lai tā nesakalst.

PATĪK DZĪVOT VECPILSĒTĀ

Zelma secina, ka daudz kas mainījies: „Agrāk dzīvojam 11 ģimenes ar bērniem. Tagad ir kā iebraucamajā sētā – nemaz nejutos vairs kā mājās. Visi skrien un iet. Ielas durvis slēdz ciet. Kad radi brauc ciemos, tie nesaprot, kā pie manis augšā var tikt, jo durvis ciet. Es saku, lai nāk pa sētas durvīm.” No pieciem dzīvokļiem divos ir apartamenti, kas tiek izīrēti. Neviena to laiku kaimiņa vairs neesot šaisaulē.

Vecpilsētā Zelmai patīk, jo viss tepat pieejams. Pie pilsētas rosības un trokšņiem jau pieradusi: „Tagad mašīnas braukā maz. Agrāk te gāja autobusi un brauca smagās mašīnas, tagad tikai vieglās. Pa Liepājas ielu kādreiz transportlīdzekļi brau-

ca abos virzienos. Tad arī cilvēku bija daudz vairāk. Piecos beidzām darbu, un pa abām ielas pusēm nemaz nebija iespējams pāriet, jo pilns ar cilvēkiem. Tagad pulksten septiņos tur satieku vien divus cilvēkus.”

Centrālās apkures dzīvoklī nav, jo ar pensiju viņa nevar to atļauties. Dažos dzīvokļos esot, bet viņa mājokli apsilda ar malku, kurinot plīti un krāsniņu. „Šī ir koka māja, tāpēc te ir daudz siltāk nekā mūra vai paneļu ēkā. Grīda ļoti bieza. Tajā ir pildījums, kurā gandrīz puse ir pelavas – no siena un salmiem. Tad ir tukšā zona, un tikai tad pa virsu nāk grīda. Tajos laikos nebija citu materiālu. Ēkas pamati upītes pusē mūrēti ar kaļķi, ne cementu, jo tad tāda nebija.”

KRIEVU ZALDĀTS DZIED PIE LOGA

80. gados Kuldīgā uzņēma divsē-

riju filma Krasts (PSRS un Vācijas Federatīvās Republikas kopdarbs – red.). Tās scenārijā paredzēts, ka krievi ieņem Berlīni. Tur bijis tāds pats vecpilsētas skats un uzkalniņš kā Kuldīgas Baznīcas ielā. Zelma atceras, ka pretī mājai stāvējuši vācu tanki, bet krievu zaldāts uz ielas nolīcis krēslu, visu nakti spēlējis ģitāru un dziedājis pie loga. Kamēr uzņēmuši filmu, aktieri, kuri tēlojuši zaldātus, kavējuši laiku, ar puiseļiem Rātslaukumā spēlējot futbolu. Tad komandieris nācis rāties un nav ļāvis. „Kad filmēja, viens režisors visu dienu vērtējās pa manu dīvanu. Es teicu: „Man jāstrādā – nevaru jums sēdēt klāt.” Iedevu atslēgas. Bet to operatoru viņš vienu pašu neatstāja – visu dienu gulēja klāt.” Tas bijis interesants laiks.

Kristīne Āboliņa
Zelmas Vazdiķes arhīva un
autores foto

SARUNA AR JUBILĀRI

Prieks, ka ciemiņiem prieks

Skrundeniece Anete Tuleiko ir koka interjera dekoru meistare, kura savu nodarbi raksturo šādi: „Nu, tie koki ir manā sirdī.” 10. maijā viņa svinēs 29. dzimšanas dienu un darīs to tā, lai jaukas atmiņas ir tuviniekiem un draugiem, tomēr sapņo, ka tiks palutināta arī pati.

Dažādu koka izstrādājumus Anete darina pēc pasūtījuma. Vislabprātāk – sienas pulksteņus, kā arī no finiera izgrieztus bērnu vārdus. Tāpat viņa strādā mājražotāju veikalā *Skrundas klēte*, kam arī rada produkciju, piemēram, lej sveces, taisa interjera dekorus. Lielāko darbu sarakstā viņa min koka galda spēles, piemēram, šaha galdušus un domino kauliņus, kurus uztaisīju-

Skrundeniece Anete Tuleiko: „Mana dzimšanas diena nereti sakrīt ar Skrundas Pilsētas svētkiem. Par to izjūtas ir dalītas: no vienas puses, labi, no otras – jāprot ciemiņus noturēt, lai vakarā kāds neaizšmauc uz balli.”

Anetes Tuleiko darinātais koka sienas pulkstenis.

si uzņēmumam *Latvijas Valsts meži*: „Šis darbs palicis atmiņā tāds, par ko uzsist sev pa plecu, ka spēju tikt galā ar tik apjomīgu un sarežģītu.”

Sarunu par dzimšanas dienas svinībām Anete iesāk šādi: „Varbūt šogad nesvinēt... Katru gadu jau iezogas tāda doma, ka ikdienas darbi nogurdina un par to dienu nemaz negribas domāt. Bet, kad svinības jau nav aiz kalniem, atskan draugu telefona zvans: „Kur, kad un cikos sākam?” (Smejas.) Un es, protams, ar savu mīksto sirdi nevaru viņiem atteikt...”

Anete cenšas katru dzimšanas dienu pavadīt mājās, bet plašā draugu lokā: „Svētkos cenšos bagātīgu galdu uzklāt tā, lai ciemiņus var pārsteigt ar ēdieniem, kurus ikdienā neēd.” Pēdējā laikā draugu lokā kļuvis plašāks, pateicoties viņu atvasēm, kuras arī netiek piemirstas: „Tagad nācis klāt jauns uzdevums – iepriecināt mazos ķiparus, lai viņiem būtu interesanti.”

Pēdējos gados Anete dzimšanas

dienu aizvada jaunajās ģimenes mājās Skrundas pagasta Kušaiņos, kur dārza mājiņas terasē liek lietā interjera dizaineres iemaņas un īpaši izvēlētas, saskaņotas dekorācijas, kā pati piebilst: „Lai svētki būtu ar odziņu!”

Jubilāre ir tieša: „Neslēpšu, ka ļoti labas ir *konvertīņu* dāvanas. (Smejas.) Bet man labāk patīk taustāmas lietas, kas saistītas ar interjeru, piemēram, vāzes vai grāmatas. Pēdējos gados vairāk priecājos par dāvanām, kas saistītas ar tehnoloģijām.”

Ideālo dzimšanas dienu Anete iztēlojas, pašai tomēr esot viesiņas lomā, jo tad nav galvassāpju, ko likt viesiem galdā un kā tos izklaidēt: „Jauki būtu aiziet uz savu dzimšanas dienu tā, ka pati nebūtu neko gatavojusi, nebūtu skrējusi un tīrījusi māju, kaut ko ķērusi un grābusi. Tā, lai rītā es pamostos un mani jau sagaidītu šampanieša glāze un zemenes.”

Igo Radžabovs
Anetes Tuleiko arhīva foto

STĀRĶA VĒSTIS

Par vienu vairāk

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 27. aprīļa līdz 3. maijam piedzimuši 13 bērniņi: septiņas meitenes un seši zēni. Vecāki izvēlējušies vārdus Maija, Linda, Keitlīna, Rebeka, Nora, Elizabete, Sanija, Nestors, Alekss, Oliveris, Harijs un Sajans Edgars, bet vienam puikam tas vēl tiek domāts.

PADOMS

Ko dāvināt māmiņām?

Uz jautājumu, ko uzdāvināt mammām, viņas atrauc: „Man neko nevajag!” vai „Labāk atbrauc ciemos!” Vai norūc: „Laujiet man beidzot izgulēties!” Vai nomazgāti trauki var būt Mātes dienas dāvana, skaidro psiholoģe Sabīne Bērziņa.

ĻAUJIET IZGULĒTIES!

Ir periods, kad bērni prasa daudz spēka, un ir normāli, ja mammai nāk prātā tikai gulēšana, nevis dāvanas. Nereti viņas tā arī pasaka: „Mātes dienā man, lūdzu, no pienākumiem brīvu dienu!” Mazu bērnu māmiņu vēlme varētu būt izgulēties un atpūsties, un, ja tā ir patiesa, nav slikti, ja to var arī pateikt.

NEVAJAG – NETĒRĒJIES!

Kad bērni paaugas un tiek pie savas naudas, var rasties vēlme mammu iepriecināt pašiem. Tradicionāli tās ir brokastis, ko viņi pagatavo, bet var būt vēlēšanās kaut ko nopirkt. Kāpēc reizēm mammas mudina bērnus netērēties? „Ja saka, ka neko nevajag, svarīgi saprast, vai tiešām nekā nesaņemšana ir tieši tas, ko mamma vēlas. Ja tomēr ar šādu atbildi

viņa vairāk mēģina nodot ziņu *Uzminiet nu, ko es vēlos*, tad es tomēr ieteiktu nelikt citiem minēt domas, jo tās lasīt neprot neviens,” teic S.Bērziņa. Tomēr, ja mamma tiešām neko nevēlas saņemt, apkārtējie var viņu iepriecināt un kopā doties uz pasākumu, paspēlēt spēli vai citādi pavadīt laiku kopā.

ATBRAUC CIEMOS!

No mammām, kuras dzīvo atsevišķi no pieaugušajiem bērniem, nereti var dzirdēt mudinājumus atbraukt ciemos. „Tas šķiet saprotami, jo, kā rāda pētījumi, kopābūšana liek justies labi. Manuprāt, ir labi, ja mamma pieaugušajiem bērniem var šo vēlmi paust.”

DĀVANU IZVĒLE

Reizēm svētkiem pārmet komercializāciju. „Svētki ir jāsvin, un saņemt dāvanas ir daļa no tiem. Mēs dzīvojam kultūrā, kurā mazliet aizmirstam pasvinēt un papriecāties par lietām. Tas var būt labs treniņš – pašām mammām sevi pavērot, kā viņas prot svinēt, priecāties, novērtēt un pieņemt dāvanas,” iesaka S.Bērziņa.

VESELĪBAI

Lai spētu koncentrēties

Sliktu atmiņu var uztrenēt, bet grūtības koncentrēties lielākoties ir noguruma, stresa, arī aizvadītās ziemas un vairākkārt pārslimotu infekciju sekas. Darbs snauduļot neļauj, studentiem un skolēniem drīz sāksies eksāmenu laiks. Kā rīkoties, lai noturētu uzmanību, iesaka farmaceite Laila Zālīte.

1. solis. Atpūtu vajag plānot tāpat kā darbu. Ieteicams pārskatīt dienas režīmu un darbu ar atpūtu līdzsvarot. Izpētīts, ka smadzenes spēj efektīvi strādāt 20–40 minūtes, pēc tam vajadzīgs atelpas brīdis. Ja darba specifika neļauj smadzenes atpūtināt ik pēc 40 minūtēm, jācenšas to darīt vismaz ik pēc pusotras vai divām stundām.

2. solis. Smadzenēm vajadzīgs skābeklis. Sports ir viens no labākajiem līdzekļiem asinsrites uzlabošanai: jo vairāk fiziskas slodzes, jo vairāk skābekļa smadzenes spēj uzņemt; uzlabojas atmiņa, spēja koncentrēties. Ne mazāk svarīgs ir pietiekams šķidrums daudzums. Ja tas sarūk tikai par 2%, prāta spējas var vājināties pat par 20%.

Lai smadzeņu šūnas labāk apgādātu ar skābekli, nozīme ir arī D vitamīnam. „To satur mencu aknu eļļa un dažādas treknās zivis. Svarīgi, lai ar uzturu tiek uzņemta arī dzelzs un lai asinīs būtu pietiekams hemoglobīna līmenis. Hemoglobīns ir dzelzi saturošs proteīns, kas atrodas eritrocītos un transportē skābekli no plaušām uz citiem audiem. Tāpēc, lai smadzenēm skābekļa pietiek, ieteicams ēst spinātus, zemenes, liellopu gaļu, riekstus, sēklas un citus ar dzelzi bagātus produktus,” iesaka L.Zālīte.

3. solis. Smadzenes jāpabaro ar enerģiju. Kaut arī tās veido tikai 2% no ķermeņa masas, tās patērē piekto daļu no enerģijas, ko organisms uzņem. Iekļaujot uzturā

ogļhidrātus, ar tiem tiek uzņemta glikoze, kas baro smadzeņu šūnas jeb neironus un ir galvenais enerģijas avots. Domājot par veselīgu uzturu, der izvēlēties saliktos ogļhidrātus, jo tie uzsūcas lēnāk un nerada tik strauju enerģijas kritumu kā vienkāršie ogļhidrāti: dažādi našķi, saldumi, cukurs. Tāpēc ēdienkartē noteikti jābūt pilngraudu produktiem: griķiem, bulguram, putrainiem, dārzeņiem, pākšaugiem.

4. solis. Vērtīgās taukskābes palīdz domāt raitāk. Lai spētu koncentrēties, uzturā jāiekļauj ar vērtīgajām taukskābēm bagāti produkti: treknās zivis (lasis, skumbrija, forele, menca, siļķe, tuncis), rieksti, sēklas, avokado, rapšu eļļa, zaļie lapu dārzeņi. „Ap 40% no smadzeņu sausās masas veido olbaltumvielas, kas nodrošina un uzlabo neironu impulsu pārvadi, receptoru funkcijas. Olbaltumvielas var uzņemt, ēdot gaļu, olas, skābpiena un piena produktus, sojas izstrādājumus un pākšaugus.”

5. solis. Smadzeņu aizsardzībai vajadzīgi arī antioksidanti. Tie kā vairogas neitralizē kaitīgo savienojumu jeb brīvo radikāļu izraisītus bojājumus, sargā no oksidatīvā stresa kaitējuma, novecošanos padara lēnāku. Antioksidanti vajadzīgi arī smadzeņu funkciju aizsardzībai. Brīžos, kad cilvēks jūt, ka noturēt uzmanību kļūvis grūtāk, jāpadomā, vai ar uzturu tiek uzņemts pietiekami daudz antioksidantu, tai skaitā C vitamīns (kāposti, zemenes, citrusaugļi, paprika), E vitamīns (sēklu eļļa, avokado), cinks (liellopa, vistas gaļa, Indijas rieksti, ķirbju sēklas, olas, kakao), selēns (liesa gaļa, tumšā šokolāde, jūras veltes), kā arī antociānīni un flavonoīdi, ko satur melnā un zaļā tēja, kakao pulveris, greipfrūti, kazenes, avenes, granātāboli.

Lai Māmiņdienas dāvana būtu izdevusies

- Jāsaprot mammas vajadzības un vēlēšanās. Viņai pašai ir svarīgi to zināt un spēt citiem pateikt, kas liktu justies labi un sajūtu prieku. Nav slikti paust vēlmes pilnīgi konkrēti: „Es vēlētos kafiju gultā, piena šokolādi vai sveci ar vaniļas aromātu.”
- Bērnam ir svarīgi, lai viņš var sarūpēt mammai tieši to, kas viņu iepriecina. Ja dāvanu ir radījis pats, piemēram, uzzīmējis mammas portretu, tad var uzdāvināt īpašu kastīti, kurā bērna darbus glabāt.
- Nevajadzētu uztraukties, ka, paužot savu vēlmi, izpaliks pārsteigums. Ja mamma par dāvanu būs priecīga, tāds pats un par sevi pārliecināts būs arī bērns.
- Teju visām mammām patīk saņemt bilžu rāmīti ar fotogrāfiju – tā ir simboliska dāvana, taču sirsnīga un paliekoša.

FLORBOLS

Kuldīgas pirmais lielais fināls

Kuldīgas florbola komanda Latvijas čempionāta 1. līgā aprīlī izcīnījusi sudraba medaļas. Šī mūsējiem bija pirmā finālciņa, turklāt dramatiska. Kā sezona aizvadīta, stāsta spēlētāji IVO SOLOMAHINS un KRISTS BERGMANIS.

Jau rakstījām, ka Lielvārdē *Kuldīga* emocionālā cīņā spēles pagarinājumā ar 4:5 tomēr piekāpās komandai *Ogres vilki*.

Kādu vērtējumu liekat finālspēlei? Kā pietrūka?

Ivo Solomahins (I.S.): Pietrūka momentu realizācijas. Spēli pēc tam noskatījos videoierakstā. Arī treneris Ainārs Juškēvics, kurš to analizēja, teica, ka laukumā bijām labāki. Momenti bija, bet pietrūka realizācijas, tāpēc arī tāds rezultāts. *Ogres vilkiem* vārtos stāvēja Latvijas izlases vārtsargs – varbūt kādā brīdī šis fakts nostrādāja psiholoģiski. Pretinieku vārtsargs izglāba daudzus bīstamus mūsu metienus. Kopumā spēlējām labi. *Zelta vārti* tika gūti pagarinājumā. Tikpat labi tos varējām iemest arī mēs.

Krists Bergmanis (K.B.): Emocijas bija lielas, jo līgas finālā nebiju spēlējis. Viss izslēgšanas spēļu laiks bija savā ziņā maģisks, interesants un spilgts – tas paliks atmiņā. Komandai tagad ir treneris, un viņš savas zināšanas nodod mums. Komanda ir saliedēta. Arī līdzjutēji brauca uz spēlēm un atbalstīja – ticēja, ka varam uzvarēt. Bija laba sajūta, ka ir otrā vieta, tomēr šķiet, ka varējām arī aizķerties un uzvarēt. Tā ir laba motivācija darboties, jo redzējām, ka var arī uzvarēt.

Ja jūs kļūtu par līgas čempioniem, vai Kuldīga būtu gatava startam virslīgā?

I.S.: Nešaubīgi. Mēs jau šogad tādām solim bijām nobrieduši: cīnīties līdz galam un iekļūt virslīgā. Varētu pat teikt, ka uzvara līgā ir otršķirīga, jo galvenais mērķis ir virslīga. Komandas jaunieši to redzēja un sajūta cīņassparu. Domāju, ka nākamgad šis faktors varētu savu lomu nospēlēt. Izmaksas virslīgā, protams, būtu lielākas, bet ar to jāreķinās. Kuldīga ir maza, bet sportiska pilsēta. Gadiem savus līdzjutējus esam lutinājuši ar labu sportu. Arī viņi būtu pelnījuši, lai Kuldīgā būtu divas virslīgas komandas (virslīgā spēlēt telpu futbola vienība *Nikers* – aut.).

Esat amatieru komanda.

I.S.: Tā ir – nevienam citam alga netiek maksāta, izņemot treneri. Mūsu sporta veids Latvijā tiek dēvēts par profesionālo amatieru sportu.

Vai, gatavojoties nākamajai sezonai, treniņu būs vairāk?

I.S.: Mēs jau arī šajā trenējāmies kā virslīgas komanda. Nedēļā četri treniņi; ja iekrīt, tad vēl divas vai viena spēle nedēļas nogalē. Tika izveidots pareizs fiziskās sagatavotības process: *bedre* bija līdz regulārā čempionāta beigām,

Kuldīgas florbolisti Latvijas čempionāta 1. līgā izcīnījuši sudrabu.

Kuldīdznieki spēles brīdī.

un labākā forma parādījās izslēgšanas spēlēs. Tāpēc tur nospēlējām tik labi – aspēlējām līderus, piemēram, Madonu un Valku.

K.B.: Pusfinālā zaudējām vienu spēli. Treneris mums norādīja, ko darījām nepareizi, iemācījāmies, kā ir pareizi, un pēc tam trīs reizes pēc kārtas uzvarējām. Domāju: ja finālā būtu sērija, nevis tikai viena spēle, mēs uzvarētu.

I.S.: Pēc spēlēm sērijā var analizēt kļūdas. Vienā to nevar – kā nospēlēt, tāds arī rezultāts.

Vai divi treneri jums ir pirmo gadu?

I.S.: Jā, komandas treneris ir Ainārs Juškēvics, bet fiziskās sagatavotības treneris – Mikus

Embretks. Līdz tam es biju spēlētājs, bet katru gadu kļuva arvien grūtāk. Vienu brīdi gribējās visu pamest. Atrast treneri bija vispareizākais solis. Mums sezona vēl nebeidzas – maijā vēl jātrenējas, lai izietu ārā no formas, slodzi samazinot. Jūnijā būs atpūta. Jūlijā sāksim gatavoties jaunajai sezonai.

Kāds ir komandas sastāvs?

I.S.: Klubs *Kuldīga* pastāv 11 gadus, un komandā spēlē gan vecie no pirmsākuma, gan jaunie, kuri vēl trenējas sporta skolā. Puiši spēlēs sevi parādīja labi.

K.B.: Garu ceļu kopā esam gājuši. Mums nav tā, ka vienā gadā pienāktu klāt jauna maiņa, jo ko-

mandu esam audzējuši pakāpeniski, bet kodols palicis nemainīgs.

Kā sadalāt pozīcijas laukumā?

I.S.: Tas notiek automātiski. Daudziem tas nāk līdzī no jauniešu sistēmas, piemēram, kāds ir spēlējis kā aizsargs, un viņš turpina to darīt. Citreiz treneris redz, ka kāds var spēlēt citā pozīcijā. Arī mums šogad tā bija. Kovida laikā gandrīz puse komandas slimoja, bet jābrauc uz izslēgšanas spēli Madonā. Trešās maiņas uzbrucējus pārlika aizsardzībā, un viņi savu spēli uzlaboja vismaz par 60%, sezonas beigās nospēlēja ideāli. Puiši atrada laukumā īsto vietu.

K.B.: Mēs ejam uz tādu florbola stilu, kurā strikti nedalās: aizsargs, uzbrucējs. Visi laukumā rotē.

Telefonos mums ir aplikācija, kur vienotā sistēmā tiek ievietots treniņu grafiks, redzam uzdevumus, video ar kļūdām spēles laikā, ir analīze. Tāda programma ir arī sporta skolas audzēkņiem.

Cik reizi 11 gados esat spēlējuši finālā?

I.S.: Pirmo un pagaidām vienīgo reizi. Pirms tam lielākais panākums bija iekļūšana pusfinālā. Gaidījām pretiniekus, bet sākās pandēmija – sezona beidzās, un palikām nenoskaidrotā vietā.

Komandas arhīva foto

Florbolistus atbalsta līdzjutēji.

VOLEJBOLS

Vienas vēl spēlē, citas beigušas

Latvijas jaunatnes volejbola čempionātā vairākas vecuma grupas pavasara posmu ir beigušas, un labi rezultāti ir arī mūsu sporta skolai.

U15 grupas meitenēm – trešā vieta (Kristiāna Muižarāja, Alise Kazakova, Anete Rūtenberga, Nikola Krīgere, Elīza Alise Kārklīņa, Paula Bērziņa, Nikola Marija Meikšane, Daniela Medne, Helēna Buka, Alise Vaskopa, kura ir labākā spēlētāja komandā; trenere Ieva Nečiporuka). Vēl šajā grupā 9. vieta – Skrundas meitenēm, (trenere Rudīte Kronlaka), 14. vieta – Kuldīgas otrajai komandai (trenere Agnese Megne).

U19 grupā sporta skolas jaunieši ir ceturtajā vietā. Par labāko komandā kļuvis Eduards Stieģelis (trenēris Jānis Jerumanis). Meitenēm – 16. vieta (trenēris A.Megne un R.Kronlaka).

Latvijas jaunatnes čempionātā U15 grupā bronzas godalgas izcīnījušas Kuldīgas novada sporta skolas volejbolistes un trenere Ieva Nečiporuka.

17. vieta – Skrundas komandai (trenēris Kārlis Kliemanis).
U13 grupā zēniem 12. un 16. vieta (trenēris J.Jerumanis),
 16. vieta (trenēris J.Jerumanis),
 17. vieta – Skrundas komandai (trenēris Kārlis Kliemanis).
 Sporta skolas arhīva foto

VIEGLATLĒTIKA

Iesildās vasarai

Kuldīgas jaunie vieglatlēti piedalījušies Bauskas bērnu un jaunatnes sporta skolas sacensībās U14 un U16 grupai, kā arī Iecavas sporta skolas *Dartija* sacensībās U12 un U18 grupai un atveduši daudz godalgu.

BAUSKĀ

U16 grupā 100 m skrējienā meitenēm pirmā – Beāte Buka (12,42), zēniem – Jānis Rūķis (12,34), otrs – Dāvids Ķemeris (12,49), trešais – Aleksandrs Vaskops (12,51). 400 m otrs bija D.Ķemeris (1:00,62). 110 m barjerskrējienā otrs – A.Vaskops (16,69). Tāllēkšanā otrā – Keita Jēkabsons (5,07 m). Augstlēkšanā otrs – Aleksis Prūsis (1,70 m). Lodes grūšanā otrā – Alise Robežniece (10,42 m), jauniešiem trešais – Roberts Gluškovs (11,42 m), viņam arī otrā vieta šķēpa mešanā (39,69 m). 4 x 100 metru stafetē pirmā ieradās sporta skolas meiteņu komanda (53,95; Keitija Jurševska, Nikola Demčenko, A.Robežniece, B.Buka). Arī zēniem šajā disciplīnā uzvara (51,08; A.Vaskops, J.Rūķis, Edijs Vitomskis, D.Ķemeris).

U14 grupā 300 m trešais – Justs Skuruls (47,30). 80 m barjerskrējienā pirmais bija Oliveris Reboks (13,95). Tāllēkšanā otrs – Justs Skuruls (4,76 m). Šķēpa mešanā trešais – O.Reboks (30,15 m). 4 x 100 metru stafetē sporta skolas meiteņu komandai – trešā vieta (58,72; Elza Kuzma, Helēna Jūrmale, Dārta Šenhofa, Ksenija Kairiša).

IECAVĀ

U18 grupā lodes grūšanā otrs bija Anrijs Stars (10,79 m). Diska mešanā otrs – A.Stars (28,78 m), trešais – Anrijs Inapšs (25,66 m). 100 m skrējienā otrā – Sanija Robežniece (13,27), viņai arī trešā vieta lodes grūšanā (10,60 m). Tāllēkšanā uzvarējis Annija Roze (4,88 m).

5000 metros pārspēj pats sevi

Amerikā, Stenfordas vieglatlētikas sacensībās *Payton Jordan Invitational*, kuldīdznieks Uģis Jocišs 5000 metru skrējienā sasniedzis jaunu personīgo rezultātu – 13:53,18.

Uģis ASV aizvada treniņnometni un piedalījies arī šajās sacīkstēs. Dalībnieki sadalīti skrējienos pēc labākajiem rezultātiem. B skrējienā kuldīdznieks sasniedzis jaunu rekordu, un grupā tas devis 12. vietu.

Uģa Joča arhīva foto

5000 metru skrējienā Amerikā Uģis Jocišs pabeidzis ar personīgo rezultātu – 13:53,18.

SPORTA KALENDĀRS

- 7.V 10.00 Kuldīgā, A.Grundmaņa stadionā (Īsajā ielā 4), – Kurzemes jaunatnes sacensības FUTBOLĀ U10 grupai.
- 7.V 10.00 Kuldīgas hallē (Piltenes ielā 25) – novada atklātais čempionāts FLORBOLĀ.
- 7.V 11.00, 8.V 9.30 Kuldīgas manēžā (Dzirnavu ielā 13) – Latvijas jaunatnes čempionāts VOLEJBOLĀ U-13 grupas meitenēm.
- 8.V 10.00 Kuldīgas hallē – novada atklātais čempionāts FLORBOLĀ.
- 11.V 16.00 Sprinčupē – ORIENTĒŠANĀS seriāls *Taciņas*.
- 12.V 16.00 A.Grundmaņa stadionā – Kurzemes jaunatnes sacensības FUTBOLĀ U10 grupai.
- 14.V 10.00 Vilgāles pamatskolā – Kurmāles kausa izcīņa VOLEJBOLĀ. Pieteikties līdz 10.V pa tālr. 26733236 (Gintam).
- 14.V 12.00 Kuldīgā, Planīcas ielā 69, – Jāņa Baukša piemiņas kausa izcīņa RITENBRAUKŠANĀ grupas braucienā.
- 14.V 13.00 A.Grundmaņa stadionā – Latvijas čempionāts FUTBOLĀ U13 attīstības grupā: *Kuldīgas NSS – Liepāja*.
- 17.V 17.00 A.Grundmaņa stadionā – Latvijas čempionāts FUTBOLĀ U13 attīstības grupā: *Kuldīgas NSS – Saldus*.
- 18.V 17.30 Krauļu priedēs – SKRIEŠANAS seriāla *Kuldīgas aplī* 3. kāрта.

GALDA TENISS

Divas bronzas medaļas

Latvijas galda tenisa čempionātā A grupā vislabāk veicies Kuldīgas novada sporta skolas audzēknei Viktorijai Poriņai – viņa bijusi trešā gan vienspēlēs, gan dubultspēlēs.

Nikai Plivčai šoreiz 14. vieta, bet Elindai Kravinskai – 17. Iecavas sporta namā *Dartija* sacentās spēlētāji arī no Rīgas, Preiļiem, Rēzeknes, Rucavas, Nīcas, Bauskas un Iecavas. Meitenēm vēl gaidāms starts komandu čempionātā. Jaunietes trenē Leonīds Temjaševs un Ieva Lepse.

ŠAHS

Liepājā ir sasniegumi

Kuldīgas šahistiem veiksmīgas bijušas sacensības Liepājas atklātajā komandu čempionātā.

Uzvarējusi komanda *Kurzemnieki*, un tajā startējis arī kuldīdznieks Artūrs Feldmanis. Trešo vietu izcīnījusi komanda *Kuldīga*, kurā spēlējis treneris Viktors Šteinbergs (pieci punkti), Raivo Šteinbergs (3,5) un Gerda Ņevska (4,5). Astotais rezultāts – sporta skolas komandai, kurā startējuši Ance Reiha, Miķelis Kārlis Šteinbergs un Benjamins Emanuels Pupiņš, bet devītā vieta – otrajai vienībai (Kristers Feldmanis, Matejs Pētersons).

RITENBRAUKŠANA

Kristam – Kalnu karaļa kreklis

Pasaules tūres daudzdienu velobraucienā – Romandijas tūres trešajā posmā Šveicē – kuldīdznieks Kristis Neilands (*Israel Premier Tech*) spējis iekļūt atrāvienā un kalnu starpfinišos uzvarējis, kā arī sprinta starpfinišos bijis starp labākajiem.

Citi Kristu panākuši 20 km pirms finiša. Tomēr aktīvais sniegums ļāvis iegūt prestižo Kalnu karaļa kreklu. Uzvaru izcīnījis viņa komandas biedrs Patriks Bevins.

FUTBOLS

Pirmās cīņas aizvadītas labi

Kuldīgas U11 grupas futbolisti Kurzemes čempionāta pirmajos mačos ar Ventpils vienaudžiem nospēlējuši neizšķirti 1:1; bet ar 8:0 sagrāvuši Talsu novada sporta skolu.

Kuldīgas komandā laukumā devusies arī viena meitene – Anetei Gailītei šīs bijušas pirmās sacensības.

AKTĪVS DZĪVESVEIDS

Kusties un uzlabo veselību!

Kuldīgas novadā turpinās bezmaksas veselības veicināšanas nodarbības. Dalībniekiem jāpiesakās.

- **Kuldīgā** ceturtdienās 18.15 un sestdienās 9.00 nūjošana (vada Jeļena Miezīte, tālr. 26405549).
- **Kuldīgas peldbaseinā**, Kalna ielā 6, otrdienās 11.00, ceturtdienās un piektdienās 10.00 ūdens aerobika cilvēkiem no 54 gadiem (Jeļena Miezīte, tālr. 26405549).
- **Ēdolē** trešdienās 17.45 vingrošana (Linda Vainovska, tālr. 26100344).
- **Kabilē** ceturtdienās 18.00 vingrošana (Ilze Druvaskalna, tālr. 26568767).
- **Vilgālē** trešdienās 18.00 vingrošana (Sanita Pujāte, tālr. 29359906).
- **Padurē** trešdienās 17.00 vingrošana (Malda Ruņeniece, tālr. 29449383).
- **Pelčos** otrdienās 18.00 vingrošana (Malda Ruņeniece, tālr. 29449383).
- **Rendā** ceturtdienās 18.00 vingrošana (Malda Ruņeniece tālr. 29449383).
- **Rumbā** pirmdienās 17.00 un trešdienās 16.15 vingrošana (Jeļena Miezīte, tālr. 26405549).
- **Skrundā** trešdienās 18.00 klātienē un attālināti vingrošana (Anda Brūdere, tālr. 26161749).
- **Turlavā** otrdienās 19.30 vingrošana (Malda Ruņeniece, tālr. 29449383).
- **Vārmē** otrdienās 20.00 vingrošana (Ilze Druvaskalna, 26568767).

PASĀKUMI

KULDĪGĀ

Muzeju nakts veltīta mieram

Tradicionālā pasākuma **Muzeju nakts** devīze **Kuldīgā šogad ir Muzejs mieram, un apmeklētāji gaidīti 14. maijā no 19.00 līdz 23.00.**

Muzeja darbinieki vēlas pievērst uzmanību miera trauslumam un tā

atbalstīt ukraiņu tautu, kas cīnās arī par mūsu vērtībām. Varēs ne tikai izjust īpašu atmosfēru, bet arī iesaistīties nodarbēs. Bangerta villā jeb novada muzejā varēs apskatīt pamatekspozīcijas un divu Kuldīgas radošo apvienību darbu

skates. Tā ir Tautas tēlotājas mākslas studijas *Kuldīgas palete* izstāde *Ūdens mistērijas* un fotokluba *Divas upes* darbu izstāde *3M*.

Otrajā stāvā būs fotostūris, kurā ikviens varēs darboties ar savu telefonu vai fotoaparātu. Mazākie

radošajā darbnīcā varēs izveidot miera simbolu – balodi. Ģimenes ar bērniem aicinātas krāsot milzu saulespuķes. Visi varēs klausīties mūziķu Olafa Bergmaņa un Jāņa Čubara akustisko koncertu ar pašmāju un ārzemju dziesmām. Būs

ekskursija pa vecpilsētu kopā ar Ingrīdu Poli.

Piedalīsies arī labdarības organizācija *Tabitas sirds*, vācot ziedojumus ukraiņiem, kuri no kara šausmām patvērušies mūsu novadā.

CITI NOTIKUMI

Sv. Annas baznīcā 7.V 17.00 koncertā *Radīšana*: Kaspars Zemītis (ģitāra), kamerkoris *Moon Beams*.

Kultūras centrā 8.V 15.00 koncerts *Pauls un Paula – jauns vārds*.

Kuldīgas estrādē 15.V Ģimenes dienas pasākums *Lecam vasarā!*: 12.00–14.00 bērnu un jauniešu kolektīvu koncerts, 12.00–16.00 veselīgas nodarbes, 13.00–15.00 radošas darbnīcas, 14.30–16.00 lekcija *Kā runāt ar pusaudzi*. Ja ārā līs, pasākums notiks vieglatlētikas manēžā (Dzirnavu ielā 13).

SKRUNDĀ

Bibliotēkā Dagnijas Grundbergas izstāde *Mana meditācija*.

Kultūras namā 11.V 19.00 amatier-teātra SAAN pirmizrāde Neretieša komēdijai *Bezbērnū tēvs*. 28.V 18.00 *Pannas teātra* izrāde *Garāža – nāvīga komēdija*, lomās: Ainārs Ančevskis un Ivars Kļavinskis.

Estrādes parkā, Ventmalā un citviet 13.–14.V Skrundas svētki.

Pie kultūras nama 22.V 11.00 starts šī gada pirmajam velobraucienam. Maršrutā: Latvijas un Igaunijas prezidenta 1996. gada rudenī stādīto dižskābaržu apskate *Līdumniekos*, kā arī fotografēšanās kopbildei Mežaines

skatu rāmī. Pēc pasākuma būs pikniks pie ugunsкура, tāpēc līdzi jāņem groziņš. Organizatori atgādina par drošību: jābūt ģērbtiem spilgtas krāsas virsdrēbēs vai vestēs, bērni līdz 12 gadu vecumam var piedalīties pieaugušo pavadībā.

PAGASTOS

ALSUNGĀ

Pie kultūras nama svētdienās 11.00–16.00 Suiņu tirgus.

Bibliotēkā Oļģerta Visvalža Grūbes fotoizstāde *Lidojošie un skrienošie debesīs, plavās, mežos – Latvijas putni un dzīvnieki*, grāmatu krātuves ekspozīcija *Pavārgrāmatas, ēdienu pagatavošanas receptu albumi*, senu materiālu virtuālā izstāde *Vēstures lappuses Kuldīgas novadā*.

Amatu mājā Sanitas Ābelītes porcelāna darbu izstāde *Mesa*.

ĒDOLĒ

Bibliotēkā Mārtiņa Pizika gleznas, literatūras izstāde *Lai dārzs zaļo un zied* un jaunākās grāmatas.

Pie kultūras nama 14.V 12.00 zāļu sieva Līga Reitere pasākumā *Viena saulaina diena Ēdolē*. Būs darbnīcas: ārstniecības augi uzturā, savvaļas aptieka, zāļu receptes un skaistumkopšana.

KABILĒ

Bibliotēkā mākslinieces Ilzes Kalvānes ilustrāciju izstāde *Spilgti bezgalīgs stāsts*.

Saieta namā Sencis 7.V 13.00 senioru biedrība organizē atpūtas pēcpusdienā, spēlēs Normunds Jakušonoks.

KURMĀLĒ

Pagasta izstāžu zālē līdz 31.V Dagnijas Gulbes gleznas no sausiem augiem. **Priedaines bibliotēkā** līdz 22.V Dagnijas Grundbergas fotoizstāde *Mana meditācija*.

Pasākumu zālē 19.V 17.00 radošā darbnīca *Fotogrāfija uz koka – dāvana vai dekors* (pieteikties pa tālr. 29257707).

LAIDOS

Bibliotēkā literatūras izstāde *Alfredam Dzijumam – 115*.

Sermītes bibliotēkā Ingas Kļavas skalu pinumi.

NĪKRĀCĒ

Bibliotēkā Danas Tihomirovas māla figūriņas, literatūras izstāde *Es savai māmiņai*. 16.V 12.00 lasītāju klubs un sarunas par telpaugiem.

Atpūtas centrā 7.V 12.00 ansambļu sadziedāšanās Mātes dienai. 7.–13.V Intas Vīdersones rokdarbi. 17.V 18.00 keramikas meistardarbnīca ar mākslinieci Gunu Rubežu (pieteikties pa tālr. 26109471).

Pie saietā nama Dzeldā 13.V 17.00 biedrība *Nīkrācnieki* aicina uz projekta *Spēļu pēcpusdienas ģimenēm ar bērniem* atklāšanu.

PADURĒ

Bibliotēkā literatūras izstāde *Māmiņa grāmatās*.

Pie Padures klēts 7.V 13.00 klēts un ekspozīcijas atvēršanas svētki, mielas tā koča un bada pankūkas, 15.00 Māmiņdienas koncertā dziedājis Mārtiņš Kanteris.

PELČOS

Bibliotēkā Maijas Čapas gleznas. No 10. līdz 13.V 14.00–16.00 Eiropas nedēļas uzdevumi gan pieaugušajiem, gan bērniem. 18.V 15.00 dekupāžas darbnīcu vadīt Lāse Juska.

RAŅĶOS

Pasākumu zālē Lūcijas Zahares izšūtie galdauti.

Bibliotēkā Dagnijas Grundbergas izstāde *Mirkļi*.

Ābeļdārzā pie pagasta pārvaldes 8.V 10.00 pavasara tirgus.

RENDĀ

Bibliotēkā 6.–31.V Rasas Rasmanes gleznas.

Centrā 7.V 9.00 pavasara gadatirgus, 11.00–13.00 muzicēs Artis Šimpermanis.

Kultūras namā 20.V 21.00 balli spēlēs Māris Blāze. Pieteikties pa tālr. 26181470 līdz 17.V.

RUBDĀRŽOS

Kultūras namā Rolanda Gustiņa gleznas.

7.V 11.00 pastalu darināšana, 14.00 Laidu amatiereteātra izrāde *Nopietni kā anekdotē*.

RUMBĀ

Bukaišos literatūras izstāde *Pavasara ziedonī*.

Riežupes dabas parkā 20.–22.V pastaiga *Meža sonāte*.

SKRUNDAS PAGASTĀ

Antuju bibliotēkā jaunmuļnieka Māra Mihailova fotoizstāde *Runča dzīvestāsts*. 10.V 12.00 domubiedru tikšanās un mākslīgo ziedu darināšana.

SNĒPELĒ

Bibliotēkā Gunta Obodņikova apgleznoto skaņuplašu izstāde *Vinila valdzinājums*.

Kultūras namā 14.V 19.00 Snēpeles amatiereteātra pirmizrāde *Tobiass ir miris – lai dzīvo Tobiass!* (lugas autore: Vīgita Pumpure). Pēc tam balle ar grupu *Imula*.

TURLAVĀ

Bibliotēkā līdz 19.V Zaigas Gulbes dzeja uz koka ripām *Gaismas dzeja*. 9.–31.V izstāžu ciklā *Radošā Turlava* Aivitas Gucanes-Zeltītes audzētie stādi. 10.V–10.VI radiožurnālistes Ingas Ozolas fotoizstāde *Rītausmā*. 11.V 12.00 interešu kluba neklāties ceļojums pa Azoru salām kopā ar fotogrāfu Vladislavu Kundziņu, 19.V 12.00 plenērs *Ciemgaļu mežabeles performance* (abiem pasākumiem jāpiesakās).

VĀRMĒ

Bibliotēkā Artas un Līnas Lūcijas Briču darbu izstāde *Tas, ko redzi tu*. 20.V 10.00 feisbukā tiešraide *Piektdienas pasaku rīts kopā ar Kroksīti*.

Skolas zālē 13.V 19.00 intelektuāla spēle *Es mīlu tevi, Vārme*.

KINOZĀLĒ

Latvijas filmas

Uzticības persona. 7.V 19.00, 10.V 17.40, 11.V 19.30, 12.V 19.50. Detektīvkomēdija. Lomās: Jurijs Djakonovs, Marija Linarte, Egons Dombrovskis, Kaspars Gods, Mārcis Lācis, Ritvars Gailums, Vītālijs Jakovļevs, Igors Čerņavskis. Artis Baranovskis ir reģistrators, kurš palīdz klientiem atvērt kompānijas un bankas kontus, reģistrējot fiktīvas firmas. Stundu pirms medusmēneša viņam jāatrod fiktīvas firmas valdes locekle Jana, kuras kontā ieskaitīta ļoti liela summa. Kad gadījuma darbu darītāja pārvērsta par lēdiju, kurai šāds konts varētu piederēt, viņai rodas pašai savs plāns.

Citas filmas

Soniks 2. 7.V 14.00 un 12.V 19.30. Piedzīvojumu filma ģimenei (ASV). Lomās: Džeimss Mārdsens, Džims Kerijs, Bens Švarcs, Taika Samptere, Ādams Palijs, Nataša Rotvela, Idris Elba u.c. Apmeties uz dzīvi Grīnhilsā pie labākā drauga Toma, Soniks cenšas pierādīt, ka viņš ir supervaronis. Piedzīvojumi nav ilgi jāgaida: kopā ar noslēpumaino sabiedroto Dūri tiek meklēts smaragd, kas var iznīcināt visu. Sonikam ir jauns palīgs – lapsiņa Aste, un viņi apceļo pasauli, lai atrastu smaragdu, pirms tas nonāk nepareizajās rokās.

Ziemeļnieks. 7.V 16.20, 10.V 20.00, 11.V 16.50. Asa sižeta piedzīvojumu filma (ASV, Ķīna, Japāna). Lomās: Aleksandrs Skašgords, Nikola Kidmena, Klāss Bangs, Anija Teilore-Džoja, Ītans Houks, Vilems Defo, Bjorka u.c. Režisora Roberta Egērsa filma ir episka drāma par vikingu princi Amletu un viņa skarbo ceļu, kā atriekt nogalināto tēvu.

AKCIJA

Eiropas diena atgādina par vērtībām

Līdz 15. maijam ar dažādiem pasākumiem notiek Eiropas diena, ko Latvijā rīko gan organizācijas un uzņēmumi, gan iedzīvotāji. Kuldīgas novadā to rīko informācijas tīkla *Europe Direct* birojs kopā ar tehnikumu.

Šī gada moto *Kopā no sirds kā labos, tā ne tik labos laikos* radies, cīnoties ar pandēmijas sekām, kā arī piedzīvojot Krievijas militāro agresiju Ukrainā, kad miljoniem cilvēku devušies bēgļu gaitās un svarīgākas nekā jebkad kļuvušas Eiropas vērtības: demokrātija, solidaritāte un cilvēka cieņa. Rīgā un novados notiek gan klātienē, gan tiešsaistes pasākumi.

Sagaidot Eiropas dienu 9. maijā, ikviens aicināts locīt miera baložus un izlikt redzamās vietās. Šis putns ir starptautisks miera simbols, kas vienmēr atgriežas mājās, nesot labas vēstis. Paraugi un cita informācija par Eiropas dienu atrodama vietnē: <https://ec.europa.eu>.

No 7. maija 8.00 līdz 9. maija 21.00 vietnē www.esmaja.lv var piedalīties *Eiropas eksāmenā*, jāatbild jautājumiem, kas sagatavoti katrai vecuma grupai. Šāds tests notiek astoto gadu. Šogad var piedalīties skolēni un arī pieaugušie līdz pat sirmam vecumam.

Līdz 20. maijam turpinās martā sākta akcija *Atpakaļ uz skolu/Atpakaļ uz universitāti*, ko organizē Eiropas Komisijas pārstāvniece, piedalās skolas un nozaru eksperti, valsts un pašvaldību iestādes, NVO u.c. Skan pieredzes stāsti, cilvēki apmainās viedokļiem par dzīvi un darbu Eiropas Savienībā, notiek diskusijas par jauniešu iespējām un Eiropas vērtībām.

Līdz 31. jūlijam orientēšanās spēlē Rīgā var piedalīties ikviens, kas aizbraucis uz galvaspilsētu un var veltīt nedaudz laika interesantai Eiropas iepazīšanai, lejupielādot telefonā lietotni *Roadgames* un pēc norādēm dodoties divu stundu pastaigā. Spēle aizved uz dažādām vietām Rīgā un atklāj jaunus faktus par Eiropas vēsturi, Latvijas līdzdalību, zaļo kursu un digitālo pārveidi.

PĀRDOD

Vienistabas **DZĪVOKLI** Skrundas centrā ar malkas apkuri. Tālr. 28991367.

Pārdod **METĀLA JUMTUS** un noteksisistēmas no ražotāja. Cena: no 7,50 EUR/m². Tālr. 20211377.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

SIA Vēvers ražo un piegādā priedes skaidu **BRIKETES** (230 EUR/paleta), mizas (50 EUR/1,3 m³ maiss), klucīšus (95 EUR/1,3 m³ maiss). Tālr. 26651831 vai www.vevers.lv.

SIA AJG plus – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumam **MALKU**; sausu, skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

MALKU maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 26518231.

Skaldītu un kluču **MALKU**, piegādi nodrošina. Tālr. 26632723.

KVIEŠUS. Tālr. 29568938.

ZĀLĀJU SĒKLU Tālr. 22143150.

JAUNPUTNUS. Tālr. 25508665.

TRŪDMĒSLUS, 4 EUR par maisu ar piegādi. Tālr. 28946350.

KŪTSMĒSLUS, trūdzemī, kūdrū, mulču maisos. Tālr. 29560885.

MAINA

Palielu **ZEMES PLATĪBU** pie Alekšupītes, derīgu privātmāju apbūvei, pret labiekārtotu vienistabas **DZĪVOKLI** Kuldīgā 1. vai 2. stāvā. Tālr. 22335410.

LITERATŪRA**Par skatu laikā un telpā**

11. maijā 18.00 Piejūras pilsētu literārajā akadēmijā feisbukā – lekcija *Skats. Laiks. Telpa*.

Lektore Linda Zulmane stāstīs par laiku un telpu literārā darbā, ieskicēs, no kādiem skatpunktiem var paust vēstījumu. Akadēmijas dalībnieki, kā arī jauni interesenti var iesūtīt savu recenziju par kādu grāmatu (vēlams, latviešu autora, bet der arī tulkota). 18. maijā tās tiks pārskatītas kopā ar rakstnieci Janu Egli. Informācija: *Draugiem.lv* un *Twitter*. Ikviens var pievienoties jebkurā brīdī.

www.kurzemnieks.lv

Lasi jaunākās ziņas savā datorā!

PĒRK

1–2 istabu **DZĪVOKLI** Kuldīgā. Tālr. 2244 7206.

ZEMI, mežus, izcirtumus, aizaugušas zemes. Tālr. 27604604.

MEŽUS, cirsmas, malku. Tālr. 26544462.

Craftwood **PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena no 1000 līdz 10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Tālr. 26360308.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 28679476.

TRAKTORUS, piekabes. Tālr. 25357742.

Visu veidu **PADOMJU LAIKA TEHNĪKA**: kombainu *Niva, Jeņisej*; automašīnas *GAZ, ZIL, MAZ, KamAZ, KrAZ*; kāpurķēžu traktoros *DT-75, T4, T130, T150, T170*; ritenētraktoros *T150, T40AM, MTZ80, 82, JUMZ*; ekskavatorus *EO*. Tūlītēja samaksa skaidrā naudā vai ar pārskaitījumu. Tālr. 27347347.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunoļpus, teļus, jērus, zirgus. Kautsvārā, dzīvsvārā. Paaugstinātas cenas, apjoma piemaksas. Bioloģiem augstākās cenas. Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. 20238990.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakaļ. Tālr. 29886349.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 22728888.

IZĪRĒ

Izīrē 3 istabu **DZĪVOKLI** 3. stāvā. Tālr. 27840668.

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA rīko A, B, BE, C, CE un 95. K kursus. Pieteiktis pa tālr. 29182826, 29491388.

SIA *KCE* (reģ. Nr. 412030373274) piedāvā kabeļu, ūdensvadu, spiedvadu kanalizācijas un citu **KOMUNIKĀCIJU IZBŪVI** ar caurdures (vadāmās horizontālās urbšanas) metodi. Tālr. 25444964.

Veicam **JUMTU** remontdarbus, maiņu, **FASĀDES SILTINĀŠANU**, materiālu piegādi. Tālr. 26231135.

Visu veidu **JUMTA** un **CELTNIECĪBAS** darbi. Tālr. 28254588.

SILTINĀM mājās ar ekovati, granulām un termoputām. Tālr. 26748235.

MINIEKSKAVATORA pakalpojumi. Tālr. 26518231.

FRĒZĒŠANA, VAGOŠANA ar minitraktoru. Tālr. 26794323.

Ātri un lēti ierīkosim **DZIĻURBUMU**. Tālr. 29605105, 28205914.

Tīra **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29296723.

Sertificēts **TAKSATORS** profesionāli izgatavos inventarizācijas lietu jūsu mežam. Cena: 50 EUR! Strādājam visā Latvijā! Tālr. 25731315.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APĀUGUMU** no laukiem un grāvjiem. **PĒRKAM** zarus šķeldošanai. Tālr. 29150380.

SKALDU, krāmēju malku un veicu citus darbus. Tālr. 22373838.

KAPU PIEMINEKĻI Dzirnava ielā 42.

PATEICĪBA

Liels paldies radiem, draugiem, kaimiņiem, bijušajiem futbolistiem par skaistajiem ziediem un to, ka bijāt kopā ar mums, pavadot Maigoni Bikavu pēdējā gaitā.
Sieva, dēli, mazbērni

LĪDZJŪTĪBAS

Izsakām visdziļāko līdzjūtību VIKTORA tuviniekiem.

Evas ģimene

*Klusa paliek tēva sēta,
Klusa tēva istabiņa.
Nav vairs tēva mīļo soļu,
Nav vairs tēva padomiņa.*

/T. dz./

Mūsu visdziļākā līdzjūtība Anniņai un tuviniekiem, no VIKTORA atvadoties.

Kaimiņi Ziedu ielā

*Tai tālajā plavā, kur atmiņas zied,
Tur mani jūs vienmēr satiksiet.*

/I. Rudene./

Dalām bēdu smagumu ar lvetu un ģimeni, no tēva VIKTORA AVDJUKEVIČA atvadoties.

Ināra ar ģimeni

*Kam, tētiņ, tālu gāji,
Kā saulīte norietēji?
Mums pietrūka mīļu vārdu,
Tava gudra padomiņa.*

/T. dz./

Izsakām līdzjūtību lvetai Būdeniecei, tēti mūžībā aizvadot.

Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma saime

*Es tagad aizeju, bet ne jau prom,
Es aizeju tepat –
Ar citām puķēm, citu sauli,
Ar citu zemi parunāt.*

/M. Zviedre./

Izsakām līdzjūtību lvetai Būdeniecei, no tēva atvadoties.

Bijušie Kuldīgas policijas iecirkņa kolēģi

*Tavu māju puķes, koki skumst,
Nebeidzamās darba dienu takas
Līdz ar mīļām sirdīm sāpēs tumst
Un tev neskaitāmus labus vārdus saka.*

/K. Apškrūma./

Atvadāmies no kaimiņienes GAĻINAS JERUMANES.

*Dālderī, Madaras, Zemdegas,
Silavas, Cimdīņi, Sprīdīši, Ainavas,
Atmatas, Gravās*

*Ar mūžiem tāpat kā ar svecēm –
Deg, kamēr nenopūš vējš.*

/V. Kokle-Līviņa./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem, GAĻINU JERUMANI mūžībā pavadot.

Snēpeles radošās interešu grupas seniori

*Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis pretī mirdz.*

/M. Jansone./

Izsakām līdzjūtību Inesei Valciņai un Arvaldim Zapackim grūtajā dzīves posmā.

Zapacku ģimene

*Ja nākas kaut ko tuvu zaudēt,
Tad nākas gluži cilvēcīgi skumt.*

/O. Vācietis./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Pēterim Dumpfam, dzīvesbiedri mūžībā pavadot.

Raņķu pagasta pārvalde

LAIKA PROGNOZE**Dažādaļais lapu mēnesis**

Vēl tuvākajās dienās iespējamā salnas, siltāks un mitrāks gaiss sāks dominēt tikai pēc 10. maija, rāda vairāku meteorostaciju prognozes.

Eiropas dienvidu un centrālajā daļā jau tuvojas vasaras karstums, bet Latvijā pavasaris šogad ir ilgs un iesilst lēni. Savā ziņā sasniegts rekords, jo 20 gadus diennakts vidējā temperatūra nekad nav bijusi tik zema. Salnas naktī ir bijušas vēl maija beigās, bet līdz valsts svētkiem termometra stabiņš uz dienu vai vairākām jau pacēlies virs +20 grādiem un vairāk. Šogad pirmoreiz tas gaidāms tikai maija otrajā pusē, turklāt prognozes var mainīties. Laika zīmju vērotājs Vilis Bukšs portālā *Meiravietis.typepad.com* no senču gudrībām par maiju (lapu, dzeguzes un sējas mēnesi) saka tā: „Ja maija

sākumā dienas siltas un sausas, mēneša beigas būs vēsas, lietainas, un otrādi. Ja maijs mitrs, tad jūnijs sauss. Ja maijs vēss un jūnijs slapjš, būs bagāts gads. Ja to liek aiz auss, tad labāk lai maijs ir vēss nekā silts un sauss, jo tad piepildās pagrabi un mucas, bet, ja maijs nāk kā dārznieks, tad klētis būs tukšas. Rādās, ka turpmāko laikapstākļu attīstībā šis ticējums daļēji var apstiprināties.”

Vēl V. Bukšs novērojis, ka lapu mēnesī ne tikai putni dzied un puķes zied, bet arī vējš pūš. Ik pēc septiņiem gadiem atkārtojas ievziedu vēsums un lapu plaukšanas laikā salna ozoliem piededzina lapas. Tomēr maijs vienmēr ir pēdējo ziemas miegamiču pamošanās laiks, lai sāktos jautrība un vairošanās prieks zemzemē, ūdeņos un virszemē. Ir saprotama dārzkopju nepacie-

tība, jo zemē rušināties var droši, arī augļu kokus, krūmus un ziemcietīgos augus var stādīt, bet ar siltummīlošo sēju vai stādīšanu vēl jānogaida.

Pašreizējās izmaiņas atmosfērā sola, ka siltāks gaiss var ieplūst pēc 10. maija. Brīvdienās dažviet gaidāms lietus, bet Viduskurzemē nokrišņu iespēja (25%) parādās tikai naktī no sestdienas uz svētdienu, lai gan debesis būs mākoņainas. Dienās būs līdz +14, naktīs ap +6, mērens Z vējš, brīžiem no ZA vai ZR. Naktī uz pirmo dienu temperatūra var noslidēt līdz –2, un nākamā nedēļa sāksies ar vēsu, bet saulainu rītu. Turpmāk atkal mākoņains, brīžiem skaidrosies, ziemeli nomainīs rietenis. Līdz nedēļas vidum lietu un ievērojamu siltumu sinoptiķi vēl nesola.

Daina Tāfelberga

VĀRDADIENAS

No 7. līdz 14. maijam

- 7. Jete (103), Henriete (50), Henrijs (1096), Enriko (127)
- 8. Staņislavs (2804), Staņislava (569), Stefānija (628)
- 9. Klāvs (1189), Einārs (1057), Ervīns (1308)
- 10. Maija (6329), Paija (15)
- 11. Milda (442), Karmena (135), Manfreds (17)
- 12. Valija (1461), Ināra (6778), Ina (2571), Inārs (315)
- 13. Irēna (6034), Irīna (1101), Ira (500), Iraīda (124)
- 14. Krišjānis (1332), Elfa (69), Aivita (258), Elvīta (216)

Draugi sauc par R1

Ervīns Balodis, programmatūras kvalitātes inženieris no Kuldīgas:
 – Vārdu izvēlējas mamma ar tēti kopā, un izvēle bija starp Ervīnu un Edvīnu. Taču Ervīns skanēja labāk un bija retāks. Agrāk šķita, ka vārds ir mazliet dīvains, bet tas tāpēc, ka nav bieži sastopams. Tagad esmu pieradis un citu nevēlētos. Uzskatu, ka cilvēka raksturs ar vārdu ir saistīts, tāpēc to nevajadzētu mainīt. Iesauku gan nekad nav bijis, vismaz ne tādu, kas saistītas ar vārdu. Tomēr pēdējā laikā daudzi rakstot lieto saīsinājumus, un draugi manu vārdu bieži raksta kā R1, jo, kad izrunā burtu R un ciparu viens, izklausās kā Erviens – līdzīgi vārdam. Tā nu daži arī sākuši mani tā saukt. Es neiebilstu, ja draugu lokā tā dara. Latvijā mani bieži sajauc ar Ervīnu, vai arī tad, kad pasaku vārdu, daži pārjautā: ar garo ī vai īso ī. Darbā sarunājos pārsvarā ar ārzemju cilvēkiem. Tad gan visādu variantus esmu dzirdējis, un bieži iznāk skaidrot, kā izrunāt pareizi.
Amanda Gustovska

JOKI

– Meitenīt, līdz cik jūs strādāsiet?
 – Līdz sešdesmit.

 Iesācējs jautā instruktoram:
 – Vai taisnība, ka pirmais lēcieni ar izpletņiem ir visbiedējošākie?
 – Nē, visbiedējošākie ir pēdējie.

 Reklāma:
 „Mūsu medicīnas centrs ir labākais visā pilsētā! Visi klienti pie mums atgriežas atkal un atkal.”

Saeimas deputāte un Ekonomikas ministrijas parlamentārā sekretāre
ILZE INDRIKSONE (NA)
 aicina iedzīvotājus uz sarunu
 11. maijā 18.00
 Skrundas kultūras namā.

PĒRKAM
 Augošu koku cirsmas un sortimentus pie ceļa
 Meža īpašniekiem:
 • Veicam bezmaksas konsultācijas;
 • Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsmu iestigošanā;
 • Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.
Metsā
 Telefoni informācijai: 29150470, 67804343
 www.metsaforest.com/lv

Dziedniece Sāra
 • Dziedināšana
 • Pareģošana
 • Atbrīvošana no dažādām atkarībām (alkohola, azartspēlēm u.c.)
 Tel. pierakstam 26381988
Pienems Kuldīgā
 10., 24. maijā. Sertifikāta Nr. 67

Namu apsaimniekotājs KULDĪGĀ.
 Kopā rūpēsimies par jūsu namu. Uz tikšanos!
 ☎ 27837482,
 ✉ berzinanami@gmail.com.

PĀRDOD viegli uzstādāmas dažādu izmēru un veidu polikarbonāta **SILTUMNĪCAS.**
 Aizvedīsim.
T. 27848667.

SkyForest
 Par augstām cenām ar tūlītēju samaksu
IEPĒRKAM
OZOLA UN OŠA ZĀGBALĶUS
 Tel.: 24005005, 24005000

Esi musdienīgs!
 www.307.lv
 Sludinājumus laikrakstā **Kurzemnieks** iesniedz ērti no sava datora
307.lv

LOGI UN DURVIS Pavasara atlaides logiem **līdz 23%** Akcija līdz 30.04.2022.
 • ŽALŪZIJAS
 • GARĀŽU VĀRTI
 • METĀLA DURVIS
 • PRETINSEKTU SIETI
 • PVC LOGU UN DURVJU REMONTS
www.montaznieksde.lv
 Tel. / fax 63323281, mob. 26179829 **MONTĀŽNIEKS DE**

REPORTĀŽA

Rātslaukuma vidū lepni plīvoja Latvijas karogs. Tā pakājē – ziedu sakta, kas tumsā tika skaisti izgaismota.

Svētki Latvijai – pacilātā noskaņojumā

Amandas Gustovskas teksts un foto

Latvijas Neatkarības atjaunošanas svētki 4. maijā Kuldīgā nosvinēti ar valsts karoga pacelšanu, koncertiem Rātslaukumā un citur, ar ikgadējo skrējieni. Laika apstākļi šogad lutināja, un cilvēku seļās bija prieks un patriotisms.

No 12.00 līdz 14.00 Rātslaukumā koncertēja un svētku izjūtu radīja jauktais koris *Ventava*, jauniešu koris *Lai top!*, sieviešu koris *Gaisma* un kamerkoris *Rāte*, kurus diriģēja Andis Groza. Ar lepnumu kopā nodziedāta valsts himna, skanēja tautas dziesmas.

12.30 Liepājas ielā pie krustojuma ar Dzirnau ielu piecu kilometru gājienā vai skrējienā par godu Latvijai devās gan lieli, gan mazi. Finišs bija mūzikas skolas sētā (attēlā), kur pilsētas piknikā dalībniekiem uzklāts galds ar uzkodām un dzērieniem. Sētā krāšņi plīvoja vairāki Latvijas un Kuldīgas karogi.